

dziennik praw państwa i rządu dla cesarstwa austriackiego.

Część XLII.

Wydana i rozesłana

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 16. Kwietnia 1850, w wydaniu niniejszem dwujęzykowem:
5. Lipca 1851.

139.

**Cesarski patent z dnia 12. Kwietnia 1850,
którym się wydaje i obwieszcza konstytucję dla miasta Tryestu, pod bez-
pośrednim zarządem państwa stojącego.**

My Franciszek Józef pierwszy,

**z Bożej łaski Cesarz Austriacki;
Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi,
Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy
i t. d.; Arcyksiążę Austrii; Wielki-Książe Toskany i Krakowa;
Książe Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bu-
kowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii;
Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i
Gwastalli, Oświęcima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Za-
dry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i
Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej
Luzacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu; Feldkirchu, Bregencu,
Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej;
Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.**

stosownie do Naszego cesarskiego postanowienia z dnia 1. Października 1849 i w wy-
konaniu §§ów 77—83. konstytucyi państwa, tudzież §fu 6. prowizorycznej ustawy
gminnej z dnia 17. Marca 1849. widzimy się spowodowani, na wniosek Naszej Rady
ministrów, dla miasta Tryestu, pod bezpośrednim zarządem państwa stojącego na-
stępującą ogłosić konstytucję i w życie wprowadzić.

Konstytucya miasta Tryestu, pod bezpośrednimi rządami państwa stojącego.

Cześć pierwsza.

Ukonstytuowanie.

Rozdział pierwszy.

O mieście i jego okręgu.

Pojęcie.

§. 1. Tryest ze swym okręgiem, jest miastem stojącym pod bezpośrednim rzą-
dem państwa cesarskiego, i stanowi nierozłączną składową część tego.

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XLII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 16. April 1850, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 5. Juli 1851.

139.

Kaiserliches Patent vom 12. April 1850,

wodurch die Verfassung für die reichsunmittelbare Stadt Triest erlassen und verkündet wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

haben Uns in Gemässheit Unserer kaiserlichen Entschliessung vom 1. October 1849 und in Vollziehung der §§. 77–83 der Reichsverfassung, so wie des §. 6 des provisorischen Gemeindegesetzes vom 17. März 1849 über Antrag Unseres Ministerrathes bestimmt gefunden, für die reichsunmittelbare Stadt Triest nachstehende Verfassung zu verkünden und in Wirksamkeit zu setzen:

Verfassung der reichsunmittelbaren Stadt Triest.

Erster Theil.

Constituierung.

Erstes Hauptstück.

Von der Stadt und ihrem Gebiete.

Begriff.

§. 1. Triest mit seinem Gebiete ist eine reichsunmittelbare Stadt des österreichischen Kaiserthums, und bildet einen untrennbaren Bestandtheil desselben.

§. 2. Granice bezpośrednio rządowego miasta Tryestu z okręgiem jego mogą tylko na mocy ustawy być zmienione.

Stosunek do państwa.

§. 3. Stosunek miasta Tryestu do państwa ustanowiony jest konstytucją państwa i cesarskiem postanowieniem z dnia 1. Października 1849.

W okresach konstytucją państwa oznaczonych, ma sobie zawarowaną bezpośrednio rządowe miasto Tryest samoistność swą.

§. 4. Bezpośrednio rządowe miasto Tryest zachowuje swój herb i barwy swoje.

§. 5. Bezpośrednio rządowe miasto Tryest ma wedle §fu 41. konstytucyi państwa prawo, równie jak każdy kraj koronny monarchii, dwóch wysłać członków do Izby wyższej sejmu państwa (§. 103.).

Co do wyboru zastępców miasta Tryestu do Izby niższej sejmu państwa, ustawa wyborcza dla państwa bliższe oznaczy postanowienia.

Frakcyę.

§. 6. Miasto Tryest z jego okręgiem ma jako gmina prawo, za pozwoleniem namiestnika na frakcyę się dzielić, i tymże dla ułatwienia administracyi, pewny zakres działania przeznaczać.

Rozdział drugi. O mieszkańcach.

Podział.

§. 7. Ludność miasta Tryestu składa się:

- a) z członków gminy,
- b) z cudzych

Członkami gminy są:

- a) przynależni gminy,
- b) obywatele gminy.

Tylko obywatele państwa austriackiego mogą być członkami gminy Tryestu.

Przynależni.

a) Obecnie.

§. 8. Jako przynależni Tryestu będą obecnie uważani, owi obywatele państwa austriackiego, którzy nie należąc do innej jakiej gminy, albo:

- a) najmniej, od lat dziesięciu nieprzerwanie w Tryeście stały swój pobyt mają, albo
- b) najmniej od lat pięciu nieprzerwanie w Tryeście stały pobyt swój mają, a oraz do jednej z klas następujących należą, jako to:
  1. posiadacze dóbr nieruchomych w mieście lub okręgu Tryestu;
  2. handlujący, samodzielnie handlem się trudniący;
  3. posiadacze okrętów handlowych do podróży dalekich, lub do żeglugi po-brzeżnej (*cabotage*), lub też posiadacze udziałów w takich okrętach;

§. 2. Die Gränzen der reichsunmittelbaren Stadt Triest mit ihrem Gebiete dürfen nur durch ein Gesetz verändert werden.

Verhältniss zum Reiche.

§. 3. Das Verhältniss der Stadt Triest zum Reiche ist durch die Reichsverfassung und durch die kaiserliche Entschliessung vom 1. October 1849 bestimmt.

Innerhalb der durch die Reichsverfassung festgesetzten Beschränkungen wird der reichsunmittelbaren Stadt Triest ihre Selbstständigkeit gewährleistet.

§. 4. Das Wappen und die Farben der reichsunmittelbaren Stadt Triest werden beibehalten.

§. 5. Der reichsunmittelbaren Stadt Triest kommt gleich jedem Kronlande der Monarchie nach §. 41 der Reichsverfassung das Recht zu, zwei Mitglieder ins Oberhaus des Reichstages abzuordnen (§. 103).

Ueber die Wahl der Vertreter der Stadt Triest für das Unterhaus des Reichstages wird das Reichswahlgesetz das Nähere bestimmen.

Fractionen.

§. 6. Die Stadt Triest mit ihrem Gebiete hat als Gemeinde das Recht, mit Genehmigung des Statthalters sich in Fractionen zu theilen, und denselben zur Erleichterung der Verwaltung einen gewissen Wirkungskreis anzuweisen.

Zweites Hauptstück.

Von den Bewohnern.

Eintheilung.

§. 7. Die Bevölkerung der Stadt Triest besteht:

- a) Aus Gemeindegliedern.
- b) Aus Fremden.

Die Gemeindeglieder sind

- a) Gemeindeangehörige.
- b) Gemeindebürger.

Nur österreichische Reichsbürger können Gemeindeglieder von Triest sein.

Angehörige.

- a) Dermalen.

§. 8. Als Angehörige von Triest sind dermalen zu betrachten jene österreichischen Reichsbürger, welche, ohne zu einer anderen Gemeinde zu gehören, entweder:

- a) seit mindestens zehn Jahren ununterbrochen in Triest ihren ständigen Aufenthalt haben, oder
- b) seit mindestens fünf Jahren ununterbrochen in Triest ihren ständigen Aufenthalt haben und zugleich einer der folgenden Classen angehören:

1. Besitzer unbeweglicher Güter in der Stadt oder dem Gebiete von Triest;
2. Handelsleute, die den Handel selbstständig betreiben;
3. Besitzer von Handelsschiffen für die weite Fahrt, oder für die Küstenfahrt, oder von Antheilen an solchen Schiffen;

4. kapitanowie okrętów, do wielkiej podróży przeznaczonych;
5. doktorowie jednej z czterech fakultetów, którzy osiągnęli stopnia doktorskiego na jednej z krajowych zakładów naukowych;
6. architekci, budowniczcy okrętów, publiczni w sztuce biegli, magister chirurgii, właściciel apteki.

7. ci, którzy samodzielnie prowadzą professyę, rękodzielnę lub inną jaką gałęź przemysłową, u władzy oznajmioną, albo

c) w Tryeście z zatrudnienia swego lub posady swej obecnie stały mają pobyt, i do jednej z następujących kategorii należą:

1. Approbowani handlujący hurtownicy (*en gross*) i drobnosprzedawcy, adwokaci, notaryuszowie i patentowani senszali.

2. W służbie rządowej zostający i stale ustanowieni urzędnicy gminni, — nawet, choćby z tej kategorii przeszli na stan spoczynku, czy to czasowy, czy stały, — oficerowie, duchowni i nauczyciele publiczni.

b) W przyszłości.

§. 9. Na przyszłość przynależności nabyte będzie można:

- a) przez urodzenie,
- b) przez przyjęcie do związku gminnego,
- c) przez szczególne osobiste stosunki.

aa) Przez urodzenie.

§. 10. Dzieci ślubne lub wedle ustaw cywilnych na równi ze ślubnymi stojące, są przynależnymi gminy, jeżeli ojciec ich należał do związku gminnego w czasie urodzenia, lub gdyby pierwiej zmarł był, w czasie zejścia swego z tego świata, a przy dzieciach legitymowanych w czasie nastąpisionej legitymacji.

Przez adopcję przynależność nie będzie pozyskaną.

Dzieci nieślubne wchodzą w związek gminny, jeżeli matka ich w czasie położu była przynależną gminy.

Podrzutki, znalezione w granicach okręgu gminy, są przynależnymi gminy, dopóki nie wykaże się, że do innej należą gminy.

Przynależność podrzutków w domie podrzutków osobną ustawą będzie oznaczona.

bb) Przez przyjęcie.

§. 11. Przyjęcie do związku gminnego dzieje się:

1. wyraźnie na mocy uchwały gminy,
2. domniemalnie;

przy osobach białogłóskich przez zamęcie z przynależnym gminnym.

cc) Przez osobiste stosunki.

§. 12. W służbie rządowej zostający, oficerowie, duchowi, publiczni nauczyciele także i na przyszłość zostaną przynależnymi Tryestu, jeżeli posada ich przekaże im stały tamże pobyt.

Prawo do przyjęcia.

§. 13. Każdy austriacki obywatel państwa ma prawo, żądać przyjęcia na przynależnego Tryestu, jeżeli

4. Capitäne von Schiffen für die weite Fahrt;

5. Doctoren einer der vier Facultäten, welche ihren Doctorgrad an einer inländischen Lehranstalt erlangt haben;

6. Architecten, Schiffbaumeister, öffentliche Kunstverständige, Magister der Chirurgie, Eigenthümer einer Apotheke.

7. Diejenigen, welche ein Gewerbe, Handwerk oder sonst einen bei der Behörde angemeldeten Industriezweig selbstständig betreiben, oder

c) in Triest vermöge ihres Geschäftes oder ihrer Stelle dermalen den ständigen Aufenthalt haben, und zu einer der nachfolgenden Kategorien gehören:

1. Approbirte Grosshändler und Kleinhändler, Advocaten, Notare und patentirte Sensale.

2. Staatsdiener und bleibend angestellte Gemeindebeamte, — auch wenn sie aus dieser Kategorie in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand übergetreten sind, — Officiere, Geistliche und öffentliche Lehrer.

b) In der Folge.

§. 9. In der Folge wird die Angehörigkeit erworben:

a) durch Geburt, —

b) durch Aufnahme in den Gemeindeverband,

c) durch besondere persönliche Verhältnisse.

aa. Durch Geburt.

§. 10. Eheliche oder nach den bürgerlichen Gesetzen den ehelichen gleichgehaltene Kinder sind Angehörige der Gemeinde, wenn ihr Vater zur Zeit der Geburt, oder falls er früher gestorben wäre, zur Zeit seines Ablebens, oder bei legitimirten Kindern zur Zeit der stattfindenden Legitimation dem Gemeindeverbande angehörte.

Durch Annahme an Kindesstatt wird die Angehörigkeit nicht begründet.

Uneheliche Kinder treten in den Gemeindeverband, wenn ihre Mutter zur Zeit der Entbindung Gemeindeangehörige war.

Findlinge, welche im Umfange des Gemeindebezirkes gefunden werden, sind Gemeindeangehörige, so lange sich nicht ermitteln lässt, dass sie einer anderen Gemeinde angehören.

Die Angehörigkeit der Findlinge im Findelhause wird durch ein besonderes Gesetz bestimmt werden.

bb. Durch Aufnahme.

§. 11. Die Aufnahme in den Gemeindeverband geschieht:

1. Ausdrücklich durch einen Gemeindebeschluss,

2. stillschweigend;

bei Frauenspersonen durch Vermählung mit einem Gemeindeangehörigen.

cc. Durch persönliche Verhältnisse.

§. 12. Staatsdiener, Officiere, Geistliche, öffentliche Lehrer werden auch in der Folge Angehörige von Triest, wenn ihre Stelle ihnen den ständigen Aufenthalt daselbst anweist.

Recht zur Aufnahme.

§. 13. Jeder österreichische Reichsbürger hat das Recht, die Aufnahme als Angehöriger von Triest zu verlangen, wenn er

1. zupełne ma prawo, zarządzać osobą swą i majątkiem swym.
2. a) najmniej dziesięć lat bezpośrednio wprzód ciągle przemieszkował w okręgu gminy na podstawie ważnego, niezgasłego świadectwa przynależności rodzinnej, albo
  - b) najmniej od lat pięciu nieprzerwanie w Tryeście osiadłym jest, i oraz posiada jeden z przymiotów w §fie 8. lit. b) oznaczonych, albo
  - c) w Tryeście stały ma pobyt, i należy do jednej z wyszczególnionych w §fie 8. lit. c) *ad* I. kategorii;
3. dobrego nieskazitelnego jest imienia.
4. wykazuje posiadanie majątku lub gałęzi zarobkowej upewniającej subsystencję rodziny jego.

Jeżeli przyjęcia odmówiono, rozstrzyga namiestnik drogą rekursu.

§. 14. Wraz z przyjętym wstępują do związku gminnego jego małżonka i dzieci, podczas przyjęcia pod ojcowską jego władzą stojące.

Podobnie za własnością matki w tej mierze idą nieślubne dzieci, dopóki są małoletniemi.

Zmiany w przynależności gminnej.

§. 15. Przy zmianach przynależności gminnej wchodzi dzieci małoletnie, w związku familijnym żyjące we własność rodziców, nieślubne małoletnie dzieci we własność matki, żona we własność męża.

Nie zmienia przynależności dzieci i małżonki ni śmierć jednej lub obu osób rodzicielskich, ni też rozwiązanie związku małżeńskiego lub społeczności małżeńskiej.

Utrata przynależności gminnej.

§. 16. Przynależność gminną utracą się:

- a) za utratą obywatelstwa austriackiego,
- b) przez nabycie przynależności w innej gminie.

Obywatele.

a) Obecnie.

§. 17. Obecnie za obywateli gminy uznają się:

Owi przynależni, którzy w Tryeście lub w jego okręgu są urodzeni i oraz posiadają jeden z własności, w §fie 8. pod lit. b) lub pod lit. c. *ad* 1. oznaczonych.

b) Na przyszłość.

§. 18. W przyszłości osiągną prawo obywatelstwa:

- a) przez urodzenie dzieci ślubne lub ze ślubnemi na mocy ustawy na równi postawione, pełnoletnie, z obywateli tryesteńskich pochodzące, jeżeli ma miejsce przy nich jeden z wymogów przynależności, w §fie 8. pod lit b) lub lit. c) *ad* 1. zawartych;
- b) ci, którym gmina wyraźnie prawo obywatelstwa udzieliła.

Prawo obywatelstwa może być nadanem takim tylko obywatelom austriackim, przy których znajdują się warunki §fu 13. *sub* 3. i 4, i przeciw którym nie zachodzi żaden z powodów, co do wyjątku lub wyłączenia w §fie 35. zawartych.

Taksa za przyjęcie.

§. 19. Każdy obywatel mający być nowo-przyjętym opłaci istniejącą ówczesnie takse za przyjęcie.

1. die volle Befugniss hat, über seine Person und über sein Vermögen zu verfügen;
2. a) wenigstens zehn Jahre unmittelbar vorher auf Grundlage eines gültigen, nicht erloschenen Heimathsscheines ununterbrochen in dem Gemeindebezirke wohnhaft ist, oder
b) seit mindestens fünf Jahren ununterbrochen in Triest ansässig ist, und eine der im §. 8, lit. b bezeichneten Eigenschaften besitzt, oder
c) in Triest den ständigen Aufenthalt hat, und zu einer der im §. 8, lit. c ad 1 aufgezählten Kategorien gehört;
3. sich eines unbescholtenen Rufes erfreut;
4. den Besitz eines den Unterhalt seiner Familie sichernden Vermögens oder Nahrungszweiges nachweist.

Wird die Aufnahme verweigert, so entscheidet im Berufungswege der Statthalter.

§. 14. Mit dem Aufgenommenen treten zugleich seine Gattin und die zur Zeit der Aufnahme unter seiner väterlichen Gewalt stehenden Kinder in den Gemeindeverband.

Eben so folgen uneheliche Kinder, so lange sie noch minderjährig sind, der Eigenschaft der Mutter.

Veränderungen in der Gemeinde-Angehörigkeit.

§. 15. Bei Veränderungen in der Gemeinde-Angehörigkeit folgen die minderjährigen, im Familienbunde lebenden Kinder der Eigenschaft der Eltern, uneheliche minderjährige Kinder jener der Mutter, die Frau der Eigenschaft des Gatten.

Der Tod eines oder beider Elternteile, so wie die Auflösung des ehelichen Verbandes oder der ehelichen Gemeinschaft ändert nichts an der Zuständigkeit der Kinder und der Gattin.

Verlust der Gemeinde-Angehörigkeit.

§. 16. Die Gemeinde-Angehörigkeit wird verloren:

- a) durch den Verlust der österreichischen Reichsbürgerschaft,
- b) durch die Erwerbung der Angehörigkeit in einer andern Gemeinde.

Bürger:

- a) dormalen.

§. 17. Dermalen werden als Bürger von Triest erklärt:

Jene Angehörigen, welche in Triest oder dessen Gebiete geboren sind und zugleich eine der im §. 8 unter lit. b oder unter lit. c ad 1 bezeichneten Eigenschaften besitzen.

- b) künftige.

§. 18. In der Folge erlangen das Bürgerrecht:

- a) durch die Geburt die ehelichen oder den ehelichen gesetzlich gleichgehaltenen grossjährigen Kinder von Triester Bürgern, wenn bei ihnen eines der im §. 8 unter lit. b oder lit. c ad 1 enthaltenen Erfordernisse der Angehörigkeit eintritt;
- b) diejenigen, welchen das Bürgerrecht von der Gemeinde ausdrücklich verliehen wird.

Es darf jedoch nur solchen österreichischen Staatsbürgern das Bürgerrecht verliehen werden, bei welchen die Bedingungen des §. 13 sub 3 und 4 eintreten, und welchen keiner der im §. 35 enthaltenen Ausnahms- oder Ausschlussgründe entgegensteht.

Aufnahmestaxe.

§. 19. Jeder neu aufzunehmende Bürger hat zur Gemeindecasse die jeweilig bestehende Aufnahmestaxe zu entrichten.

Z powodów, szczególnego uwzględnienia godnych, można być uwolnionym od opłacenia tej taksy.

Utrata prawa obywatelstwa

§. 20. Obywatel gminny utracą prawo obywatelstwa gminnego :

- a) z utratą przynależności gminnej (§. 16.);
- b) gdy na karę zostanie skazany, do której ustawy karne wiążą utratę wykonania praw politycznych.

Aż do wyjścia zaś ustaw takowych, gdy został uznany za winnego zbrodni lub pochodzącego z chciwości zysku albo publiczną obyczajność naruszającego wykroczenia lub przestępstwa takowego, albo też skazanym za inne jakie przestępstwo prawa przynajmniej na półroczną karę więzienia;

- c) gdy wpadł w konkurs, niewykazawszy zupełnie bezwinnosć swą. Wszelakoż szkodliwe tej utraty skutki tylko jego samego dotyczą, przeto ani jego małżonki, ani dzieci przed tymże czasem spłodzonych.

Obywatele honorowi.

§. 21. Miasto Tryest ma prawo, mężom znakomitym, którzy sobie zasługi położyli w państwie i mieście, bez względu na ich zamieszkanie, nadawać obywatelstwa honorowe, pociągające za sobą udział we wszystkich prawach obywatelstwa gminnego, bez wszelkich obowiązków tymże odpowiadających.

Matrykuła gminy.

§. 22. Gmina dokładną prowadzić będzie matrykulę co do wszystkich obywateli gminnych i przynależnych gminnych, której przegląd wolny jest każdemu członkowi gminnemu.

Cudzy.

§. 23. Cudzymi w bezpośrednio-rządowym mieście Tryeście są ci, którzy niebędąc członkami gminy, tamże przebywają.

§. 24. Osoby, których przynależność nie może być dowiedziona, jeżeli stają się niezdolnemi do zarobkowania, ciężarem są miasta Tryestu, jeżeli tam ostatniemi czasy przebywały.

Sieroty po wyżej wspomnianych osobach są przynależnymi Tryestu, jeżeli się tam w czasie zejścia rodziców ze świata znajdowały.

Prawa i obowiązki mieszkańców.

§. 25. Cudzy, nawet z obcych krajów, mogą w mieście Tryeście żądać :

1. policyjnej obrony tak osoby jak jej własności, znajdujące się w obrębach gminy;
2. użycia zakładów gminnych w miarę urządzeń istniejących;
4. uczestnictwa w czynnem prawie wyboru pod ograniczeniami §fu 34.;
4. nieprzeszkodnego prawnego prowadzenia handlu i przemysłu.

§. 26. Przynależni gminy mają oprócz tego :

- a) prawo użycia dobra gminnego wedle urządzeń istniejących;
- b) w przypadku zaszłego zubożenia prawo rządania wsparcia ze środków gminnych, w miarę urządzeń, jakie dla zaopatrzenia ubogich istnieją; nareście
- c) prawo uczestnictwa w czynnem i biernem prawie wyborczem w obrębach, §fem 33. wskazanych.

Aus besonders rücksichtswürdigen Gründen kann von Entrichtung dieser Taxe befreit werden.

Verlust des Bürgerrechtes.

§. 20. Der Gemeindebürger verliert das Gemeindebürgerrecht:

- a) wenn er die Gemeinde-Angehörigkeit verliert (§. 16);
- b) zu einer Strafe verurtheilt wird, woran die Strafgesetze den Verlust der Ausübung der politischen Rechte knüpfen.

Bis zum Erscheinen solcher Gesetze aber, wenn er wegen eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht hervorgegangenen oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden Vergehens oder einer solchen Uebertretung schuldig erklärt, oder wegen einer andern Gesetz-übertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt worden ist;

- c) wenn er in Concurs gerathen und seine Schuldlosigkeit nicht vollständig nachgewiesen worden ist. Doch treffen die nachtheiligen Folgen dieses Verlustes nur ihn allein, folglich weder seine Ehegattin, noch die vor diesem Zeitpuncte erzeugten Kinder.

Ehrenbürger.

§. 21. Die Stadt Triest ist berechtigt, ausgezeichneten Männern, welche sich um den Staat oder die Stadt verdient gemacht haben, ohne Rücksicht auf deren Wohnsitz, das Ehrenbürgerrecht zu verleihen, welches die Theilnahme an allen Rechten der Gemeindebürger begründet, ohne die Verpflichtungen derselben aufzulegen.

Gemeindematrikel.

§. 22. Die Gemeinde hat über alle Gemeindebürger und Gemeindeangehörige eine genaue Matrikel zu führen, deren Einsicht jedem Gemeindegliede freisteht.

Fremde.

§. 23. Fremde in der reichsunmittelbaren Stadt Triest sind jene, welche, ohne Gemeindeglieder zu seyn, sich dort aufhalten.

§. 24. Personen, deren Zuständigkeit nicht erweislich ist, fallen, wenn sie erwerbsunfähig werden, der Stadt Triest zur Last, sofern sie sich zuletzt daselbst aufgehalten haben.

Waisen der obengenannten Personen sind Angehörige von Triest, wenn sie sich beim Ableben ihrer Eltern daselbst befinden.

Rechte und Pflichten der Bewohner.

§. 25. Die Fremden, selbst wenn sie Ausländer sind, haben in der Stadt Triest Anspruch:

1. auf polizeilichen Schutz der Person und ihres in der Gemarkung der Gemeinde befindlichen Eigenthumes;
2. auf Benützung der Gemeindeanstalten nach Mass der bestehenden Einrichtungen;
3. auf Theilnahme am activen Wahlrechte unter den Beschränkungen des §. 34;
4. auf ungehinderten gesetzlichen Betrieb von Handel und Gewerben.

§. 26. Die Gemeinde-Angehörigen haben überdiess das Recht:

- a) auf Benützung des Gemeindegutes nach den bestehenden Einrichtungen;
- b) im Falle eingetretener Verarmung auf Unterstützung aus den Gemeindemitteln, nach Massgabe der für die Armenversorgung bestehenden Einrichtungen;
- c) auf Theilnahme am activen und passiven Wahlrechte innerhalb der im §. 33 angegebenen Grenzen.

§. 27. Obywatele Tryestu mają bezwarunkowe prawo wyborcze i oprócz tego udział w tych prawach, do użycia których wymaga ustawa (§. 56.) albo osobna fundacya własności obywatela Tryesteńskiego.

§. 28. Powszechnie obowiązki członków gminnych są:

- a) wypełnianie rozporządzeń, ustanowionych przez gminę, w obrębie prawnie jej przystojącego działania;
- b) stosunkowe uczestnictwo w ciężarach gminnych.

Obowiązki te rozpoczynają się z dniem wstąpienia w związek gminny i dopóty trwają, dopóki istnieje stosunek do gminy.

Te same obowiązki bezwarunkowo także i cudzy mają na sobie, używający wedle §fu 34. niniejszej konstytucyi w Tryeście czynnego prawa wyboru, lub też tamże handlem lub professyą się trudniący.

§. 29. Osoby, niemające w gminie zamieszkania swego, ponoszą tylko ciężary gminne, wedle podatków cesarskich lub wedle posiadłości realnej nałożone.

Rozdział III.

O zastępstwie bezpośrednio rządowego miasta Tryestu.

Pojęcie.

§. 30. Bezpośrednio-rządowe miasto Tryest zastępuje w jego sprawach Rada miejska.

§. 31. Co do ustawodawczego zakresu działania w sprawach krajowych (§. 35. i 36. konstytucyi państwa) ma Rada miejska własność sejmu krajowego, i jegoż to uchwały dostępują przez sankcyę Cesarza moc ustawy krajowej.

Rada miejska, jej wybór i rozwiązanie.

§. 32. Członkowie Rady miejskiej przez bezpośredni wybór wybranymi będą na ciąg trzech lat po sobie następujących.

Liczbę takowych oznacza się do pięćdziesiątu czterech, z których czterdziestu ośmiu na miasto Tryest a sześciu na okrąg jego przypada.

Cesarz może każdego czasu zarządzić rozwiązanie Rady miejskiej.

W takim razie należy nowy rozpisać wybór najdalej w cztery tygodnie.

Prawo do wyboru.

§. 33. W ogólności do wyboru prawo mają:

a) obywatele Tryestu;

b) u przynależnych płci męskiej:

1. ci, którzy posiadają własności, w §. 8. pod b) lub pod c) *ad* 1. wyrażone;
2. w służbie rządowej zostający i stale ustanowieni urzędnicy gminni, ze swej płacy podatek od dochodów opłacający, niemniej pensyoniści i kwiescenci tejże kategorii.

3. Oficerowie do *militia stabilis* należący.

4. Proboszczowie i samodzielni kuratowie wszystkich uznanych wyznań chrześcijańskich, tudzież rabini i stale ustanowieni kaznodzieje starozakonnych stowarzyszeń religijnych.

§. 27. Die Bürger von Triest haben das unbedingte Wahlrecht und ausserdem noch Theil an jenen Rechten, für deren Genuss entweder durch das Gesetz (§. 56) oder durch eine besondere Stiftung die Eigenschaft eines Triester Bürgers gefordert wird.

§. 28. Die allgemeinen Verpflichtungen der Gemeindeglieder sind:

- a) die Befolgung der, von der Gemeinde innerhalb des ihr gesetzlich zustehenden Wirkungskreises getroffenen Anordnungen;
- b) die verhältnissmässige Theilnahme an den Gemeindelasten.

Diese Verpflichtungen beginnen mit dem Tage des Eintrittes in den Gemeindeverband und dauern so lange fort, als das Verhältniss zur Gemeinde währt.

Dieselben Verpflichtungen liegen unbedingt auch jenen Fremden ob, welche nach §. 34 dieser Verfassung in Triest das active Wahlrecht geniessen, oder daselbst Handel und Gewerbe treiben.

§. 29. Personen, welche in der Gemeinde ihren Wohnsitz nicht haben, tragen nur die nach den landesfürstlichen Steuern oder nach dem Realbesitze umgelegten Gemeindelasten.

III. Hauptstück.

Von der Vertretung der reichsunmittelbaren Stadt Triest.

Begriff.

§. 30. Die reichsunmittelbare Stadt Triest wird in ihren Angelegenheiten vom Stadtrathe vertreten.

§. 31. In Betreff der legislativen Wirksamkeit in Landesangelegenheiten (§. 35 und 36 der Reichsverfassung) hat der Stadtrath die Eigenschaft eines Landtages, und seine Beschlüsse erlangen durch die Sanction des Kaisers die Kraft eines Landesgesetzes.

Stadtrath, dessen Wahl und Auflösung.

§. 32. Die Mitglieder des Stadtrathes werden durch directe Wahl auf die Dauer von drei aufeinanderfolgenden Jahren frei gewählt.

Die Zahl derselben ist auf vier und fünfzig festgesetzt, wovon acht und vierzig auf die Stadt Triest und sechs auf das Gebiet entfallen.

Der Kaiser kann die Auflösung des Stadtrathes jederzeit anordnen.

In diesem Falle ist längstens binnen vier Wochen die neue Wahl auszuschreiben.

Wahlberechtigung.

§. 33. Wahlberechtigt sind im Allgemeinen:

- a) die Bürger von Triest;
- b) unter den Angehörigen männlichen Geschlechtes:

1. Diejenigen, welche die im §. 8, unter b oder unter c ad 1 bezeichneten Eigenschaften besitzen;

2. Staatsdiener und bleibend angestellte Gemeindebeamte, welche von ihrem Gehalte eine Einkommensteuer entrichten, so wie Pensionisten und Quiescenten derselben Kategorie.

3. Officiere, welche zur militia stabilis gehören.

4. Die Pfarrer und selbstständigen Curaten aller anerkannten christlichen Bekenntnisse und die Rabbiner und bleibend angestellten Prediger der israelitischen Religionsgenossenschaft.

5. Publiczni professorowie i stale ustanowieni przełożeni i nauczyciele publicznych zakładów naukowych.

Warunki uprawnienia cudzych do wyboru.

§. 34. Wyjątkowo dostępują w bezpośrednio-rządowem mieście Tryeście prawa wyboru także i cudzy, chociaż austriackiego obywatelstwa nieposiadający, po najmniej pięcioletniej osiadłości, jeżeli się wykażą, że takie posiadają nieruchomości albo takie kupiectwo lub fabrykę, które stanowi wcielenie członków gminnych do pierwszego lub drugiego ciała wyborczego.

Wyjątki z uprawnienia wyborczego.

§. 35. Wyjętymi od wykonawania czynnego prawa wyboru są wszystkie osoby:

- a) zostające pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą;
- b) używające zaopatrzenia dla ubogich.

Wyłączonymi są:

- a) ci, którzy skazani zostali na karę, do których ustawy karne utratę wykonania praw politycznych przywiezuja;

Aż do wydania ustaw takowych zaś ci, którzy uznanymi zostali za winnych zbrodni lub pochodzącego z chciwości zysku albo publiczną obyczajność naruszającego wykroczenia lub przestępstwa takowego, albo też ci, których dla innego praw przestępstwa skazano przynajmniej na półroczną karę więzienia;

- b) ci, których dla zbrodni w stan oskarżenia postawiono, dopóki nie zostali uniewinnionymi;
- c) ci, do których majątku konkurs otworzono, dopóki trwa rozprawa krydalna, a zaś po ukończeniu tejże, jeżeli bezwinnosc krydataryusza nie była zupełnie wykazaną.

Obieralność.

§. 36. Obieralnym jest każdy prawo wyboru posiadający obywatel gminy, liczący przeszło lat trzydzieści.

Wyjątki od wybieralności.

§. 37. Wyjętymi od wybieralności są:

- a) wszyscy cudzy;
- b) wszystkie osoby, wyjęte wedle §fu 35. od wykonywania czynnego prawa wyboru;
- c) osoby wojskowe w czynnej służbie zostające;
- d) stale ustanowieni urzędnicy gminni;
- e) dzierżawcy intrat miejskich, przez ciąg trwania kontraktu dzierżawy.

Wyłączają się:

- a) wszystkie osoby, wedle §. 35. od wykonawania czynnego prawa wyboru wyłączone;
- b) ociągający się dłużnicy gminy, przeciw którym potrzeba było zaprowadzenia kroków sądowych;

5. Die öffentlichen Professoren und die bleibend angestellten Vorsteher und Lehrer der öffentlichen Unterrichtsanstalten.

Bedingungen der Wahlberechtigung der Fremden.

§. 34. Ausnahmsweise sind in der reichsunmittelbaren Stadt Triest auch Fremde, selbst wenn sie die österreichische Reichsbürgerschaft nicht besitzen, nach mindestens fünfjähriger Ansässigkeit wahlberechtigt, wenn sie einen solchen Besitz an liegenden Gründen oder die Innehabung einer solchen Handlung oder Fabrik nachweisen, wodurch die Einreihung der Gemeindeglieder in den ersten oder zweiten Wahlkörper (§. 39) begründet wird.

Ausnahmen von der Wahlberechtigung.

§. 35. Ausgenommen von der Ausübung des activen Wahlrechtes sind alle Personen:

- a) welche unter väterlicher Gewalt, Vormundschaft oder Curatel stehen;
- b) diejenigen, welche eine Armenversorgung geniessen.

Ausgeschlossen sind:

- a) diejenigen, welche zu einer Strafe verurtheilt worden sind, womit die Strafgesetze den Verlust der Ausübung der politischen Rechte verknüpfen.

Bis zum Erscheinen solcher Gesetze aber diejenigen, welche wegen eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht hervorgegangenen oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden Vergehens oder einer solchen Uebertretung schuldig erklärt, oder wegen einer anderen Gesetzes-Uebertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt worden sind;

- b) diejenigen, welche wegen eines Verbrechens in Anklagestand versetzt worden sind, so lange sie nicht schuldlos erklärt wurden;
- c) diejenigen, über deren Vermögen Concurs ausgebrochen ist, so lange die Crida-Verhandlung dauert, und nach Beendigung derselben, wenn die Schuldlosigkeit des Cridatars nicht vollständig nachgewiesen wurde.

Wählbarkeit.

§. 36. Wählbar ist jedes wahlberechtigte Gemeindeglied, welches das dreissigste Lebensjahr zurückgelegt hat.

Ausnahmen von der Wählbarkeit.

§. 37. Ausgenommen von der Wählbarkeit sind:

- a) alle Fremden;
- b) alle Personen, welche nach §. 35 von der Ausübung des activen Wahlrechtes ausgenommen sind;
- c) Militär-Personen in der activen Dienstleistung;
- d) die bleibend angestellten Gemeinde-Beamten;
- e) die Pächter städtischer Gefälle, so lange ihr Pachtvertrag dauert.

Ausgeschlossen sind:

- a) alle Personen, die nach §. 35 von der Ausübung des activen Wahlrechtes ausgeschlossen sind;
- b) säumige Schuldner der Gemeinde, gegen welche die Einleitung gerichtlicher Schritte nothwendig geworden ist;

- c) owe osoby, które w zaległości zostają względem złożenia rachunku z poruczonego im zarządu majątkiem gminy, lub zakładu gminnego, tudzież z czynności jakiej, specjalnie im przez gminę polecanej.

§. 38. Jeżeli wybranymi zostały do Rady miejskiej osoby, w skutek oskarżenia dla zbrodni lub pochodzącego z chciwości zysku, albo publiczną obyczajność naruszającego wykroczenia, lub przestępstwa takowego w inkwizycyi zostające, takowe żadnego nie mają prawa do udziału w posiedzeniach Rady miejskiej, dopóki z sędziowskiego wyroku nie wykazało się, czy one obieralność do Rady miejskiej utraciły, lub też takową utrzymały.

Wybór zastępstwa.

a) W mieście: ciała wyborcze.

§. 39. Celem wyboru członków Rady miejskiej, będą wszyscy członkowie gminni wyborowo-uprawnieni miasta Tryestu, podzieleni na cztery ciała wyborcze, z których każde dwunastu członków wybierać ma.

Pierwsze ciało wyborcze tworzą:

- a) ci, którzy w Tryeście posiadają dobra nieruchome, od których opłacają podatku bezpośredniego trzysta złotych reńskich mon. konw. i wyżej;
- b) ci, którzy wykazują, że posiadają takie w Tryeście intabulowane pozycje (hypo-teki), od których opłacają podatku bezpośredniego trzysta złotych reńskich mon konw. i wyżej;
- c) giełdowe firmy kupieckie;
- d) nakoniec obywatele honorowi, podczas wyboru w Tryeście przebywający.

Drugie ciało wyborcze tworzą:

- a) Ci, którzy posiadają w Tryeście dobra nieruchome, od których opłacają podatku bezpośredniego kwotę sto złotych reńskich mon. konw. aż wyłącznie do trzechset złotych reńskich mon. konw.
- b) ci, którzy wykazują, że posiadają takie w Tryeście intabulowane pozycje, od których opłacają podatku bezpośredniego sto złotych reńskich mon. konw. aż wyłącznie do trzechset złot. reńsk. mon. konw.;
- c) approbowani kupcy hurtowi;
- d) posiadacze approbowanych fabryk;
- e) posiadacze okrętów lub działów na okrętach do dalekiej podróży lub kabotaży, obejmujących najmniej trzysta beczek;
- f) adwokaci i notaryusze.

Trzecie ciało wyborcze tworzą:

- a) ci, którzy w Tryeście posiadają dobra nieruchome, od których opłacają podatku bezpośredniego dwadzieścia pięć złotych reńskich mon. konw. aż wyłącznie do stu złotych reńskich mon. konw.;
- b) ci, którzy wykazują takie w Tryeście intabulowane pozycje, od których opłacają podatku bezpośredniego dwadzieścia pięć złotych reńskich mon. konw. aż wyłącznie do stu złot. reńsk. mon. konw.;
- c) approbowani spedytorowie towarów;

- c) jene Personen, welche über die aufgehobte Vermögensverwaltung der Gemeinde oder einer Gemeindeanstalt, so wie jene, welche über ein ihnen speciell von der Gemeinde anvertrautes Geschäft mit der zu legenden Rechnung noch im Rückstande sind.

§. 38. Wenn Personen in den Stadtrath gewählt sind, die über eine Anklage wegen eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht hervorgegangenen, oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden Vergehens, oder einer solchen Uebertretung in Untersuchung stehen, so haben sie kein Recht an den Sitzungen des Stadtrathes Theil zu nehmen, so lange das richterliche Erkenntniss nicht herausgestellt hat, ob sie die Wahlbarkeit für den Stadtrath verloren oder behalten haben.

Wahl der Vertretung.

a) In der Stadt: Wahlkörper.

§. 39. Behufs der Wahl der Mitglieder des Stadtrathes werden sämtliche wahlberechtigte Gemeindeglieder der Stadt Triest in vier Wahlkörper abgetheilt, deren jeder zwölf Mitglieder zu wählen hat.

Den ersten Wahlkörper bilden:

- a) diejenigen, welche in Triest liegende Güter besitzen, wovon sie an directer Steuer einen Betrag von Dreihundert Gulden Conv. Münze und darüber entrichten;
- b) diejenigen, welche einen Besitz solcher in Triest intabulirter Satzposten nachweisen, für welche sie an Einkommensteuer einen Betrag von Dreihundert Gulden Conv. Münze und darüber entrichten;
- c) die börsemässigen Handelsditen;
- d) dann die zur Zeit der Wahl in Triest anwesenden Ehrenbürger.

Den zweiten Wahlkörper bilden:

- a) Diejenigen, welche in Triest liegende Güter besitzen, wovon sie an directer Steuer einen Betrag von Einhundert Gulden Conv. Münze bis ausschliesslich dreihundert Gulden Conv. Münze entrichten;
- b) diejenigen, welche einen Besitz solcher in Triest intabulirter Satzposten nachweisen, für welche sie an Einkommensteuer einen Betrag von Einhundert Gulden Conv. Münze bis ausschliesslich dreihundert Gulden Conv. Münze entrichten;
- c) die approbirten Grosshändler;
- d) die Besitzer von approbirten Fabriken;
- e) die Rheder, welche Schiffe oder Antheile an Schiffen für die weite Fahrt oder Küstenfahrt im Gehalte von mindestens dreihundert Tonnen besitzen;
- f) die Advocaten und Notare.

Den dritten Wahlkörper bilden:

- a) Diejenigen, welche in Triest liegende Güter besitzen, wovon sie an directer Steuer einen Betrag von fünfundzwanzig Gulden Conv. Münze bis ausschliesslich Einhundert Gulden Conv. Münze entrichten;
- b) diejenigen, welche einen Besitz solcher in Triest intabulirter Satzposten nachweisen, für welche sie an Einkommensteuer einen Betrag von fünfundzwanzig Gulden Conv. Münze bis ausschliesslich Einhundert Gulden Conv. Münze entrichten;
- c) die approbirten Waaren-Spediteure;

- d) approbowani drobnosprzedawcy;
- e) nie approbowani, jednakże w giełdzie należycie zameldowani kupcy hurtowi;
- f) patentowani sensale;
- g) posiadacze okrętów handlowych wszelkiego rodzaju lub posiadacze udziałów w takich okrętach, obejmujących najmniej sto aż wyłącznie do trzechset beczek;
- h) wszyscy owi członkowie gminni, którzy posiadają jeden z przymiotów, w §. 8., lit. b sub 4., 5. i 6., lub lit. c. ad 2. objętych.

Czwarte ciało wyborcze tworzą nakoniec inni pozostający do wyboru uprawnieni.

§. 40. Co się tycze wporządkowania do ciał wyborczych, będą doliczone ojcu i małżonkowi kwoty, które w podatkach bezpośrednich od posiadłości dóbr nieruchomości i pozycjach hipotekowych opłacone zostały przez małoletnie jego dzieci i względnie przez małżonkę, a to dopóki nie ustało prawo zarządu majątkiem, ojcu i małżonkowi na mocy przepisów przysługujące.

Towarzystwie domy handlowe i fabryki zastępuje członek towarzystwa, firmę posiadający, a to jako pojedynczy głosujący.

b) W okręgu.

§. 41. Okrąg dzieli się dla wyboru na sześć powiatów, które odpowiadają zupełnie powiatom sześciu kompanij milicyi terytorjalnej.

Pierwszy powiat, do którego należą Servola, Chiabola sup., Chiabola inf., S. Maria Maddalena sup. i S. Maria Maddalena infer., wybiera jednego wyborcę.

Drugi powiat, do którego należą Rozzol, Chiadino i Longera, wybiera jednego wyborcę.

Trzeci powiat, do którego należą Quardiella, Cologna i Scorcola, wybiera jednego wyborcę.

Czwarty powiat, do którego należą Barcola, Gretta i Rojano, wybiera jednego wyborcę.

Piąty powiat, do którego należą Basovizza, Banne, Gropada, Trebich, Padrich i Opchina, wybiera jednego wyborcę.

Szósty powiat, do którego należą Prosecco, Contovello i St. Croce, wybiera jednego wyborcę.

§. 42. Kto wedle postanowień niniejszej konstytucji obieralnym jest, może do Rady miejskiej być wybranym od każdego ciała wyborczego, choćby do niego nienależał i w każdym powiecie wyborczym, choćby w nim zamieszkałym niebył.

§. 43. Wyborcy każdego ciała wyborczego w mieście stanowią osobno jedno zgromadzenie wyborcze.

Listy wyborców.

§. 44. Względem wszystkich wyborowo-uprawnionych członków gminy, będą sporządzone oddzielne listy wyborców podług ciał wyborczych i powiatów, i wyłożone w każdym powiecie wyborczym na stosownem miejscu, najmniej sześć tygodni przed wyborem, dla każdego do przeglądu.

Wyłożenie tych list ogłoszonym zostanie przez obwieszczenie, które w dzienniku urzędowym trzy razy zamieszczonym, i właścicielom domów dla zawiadomienia

- d) die approbirten Kleinhändler ;
- e) die nicht approbirten, jedoch bei der Börse gehörig angemeldeten Grosshändler ;
- f) die patentirten Sensale ;
- g) die Rheder, welche Handelsschiffe jeder Art oder Antheile von solchen Schiffen im Gehalte von mindestens Einhundert bis ausschliesslich dreihundert Tonnen besitzen ;
- h) alle jene Gemeindeglieder, welche eine der im §. 8, lit. b sub 4, 5 und 6, oder lit. c ad 2 begriffenen Eigenschaften besitzen.

Den vierten Wahlkörper bilden die übrigen Wahlberechtigten.

§. 40. Behufs der Einreihung in die Wahlkörper werden dem Vater die von seinen minderjährigen Kindern, dem Gatten die von seiner Gattin entrichteten Beträge an directen Steuern vom Besitze unbeweglicher Güter und Satzposten zugerechnet, so lange das dem Vater und Gatten gesetzlich zustehende Befugniss der Vermögensverwaltung nicht aufgehört hat.

Gesellschaftliche Handlungshäuser und Fabriken werden durch einen die Firma besitzenden Gesellschafter als einzigen Stimmführer vertreten.

b) Im Gebiete.

§. 41. Das Gebiet theilt sich behufs der Wahl in sechs Bezirke, welche mit den Bezirken der sechs Compagnien der Territorial-Miliz zusammenfallen.

Der erste Bezirk, zu welchem Servola, Chiarbola sup., Chiarbola inf., S. Maria Maddalena sup. und S. Maria Maddalena infer. gehören, wählt Einen Vertreter.

Der zweite Bezirk, zu welchem Rozzol, Chiadino und Longera gehören, wählt Einen Vertreter.

Der dritte Bezirk, zu welchem Quardiella, Cologna und Scorcola gehören, wählt Einen Vertreter.

Der vierte Bezirk, zu welchem Barcola, Gretta und Rojano gehören, wählt Einen Vertreter.

Der fünfte Bezirk, zu welchem Basovizza, Banne, Gropada, Trebich, Padrich und Opchina gehören, wählt Einen Vertreter.

Der sechste Bezirk, zu welchem Prosecco, Contovello und St. Croce gehören, wählt Einen Vertreter.

§. 42. Wer nach den Bestimmungen dieser Verfassung wählbar ist, kann von jedem Wahlkörper, auch wenn er nicht dazu gehört und in jedem Wahlbezirke, auch wenn er nicht in demselben wohnhaft ist, in den Stadtrath gewählt werden.

§. 43. Die Wähler eines jeden Wahlkörpers der Stadt bilden für sich eine einzige Wahlversammlung.

Wählerlisten.

§. 44. Ueber alle wahlberechtigten Gemeindeglieder sind nach Wahlkörpern und Bezirken abgesonderte Wählerlisten zu verfassen, und in jedem Wahlbezirke an einem geeigneten Orte, mindestens sechs Wochen vor der Wahl, zu Jedermanns Einsicht aufzulegen.

Die Auflegung dieser Listen ist durch eine dreimal der amtlichen Zeitung einzuschaltende, und den Hauseigenthümern zur Verständigung der Parteien zuzustellende Kundma-

o tem najemców doręczonem być winno, wraz z ustanowieniem terminu prekluzyjnego czternastodniowego do wniesienia opozycji dotyczących.

Magistrat rozstrzyga zarzuty wcześniej podniesione, najdalej w ciągu dni sześć i natychmiast te sprostowania przedsięwzię, które uznano za dopuszczalne.

Jeżeli żądanemu sprostowaniu zadosyć nie uczyniono, wolne jest odwołanie się do Rady miejskiej przez dni trzy.

Czternaście dni przed wyborem nie wolno w listach wyborczych żadnej już więcej przedsięwziąć zmiany.

§. 45. Jeżeli który z wyborców miasta (§§. 39. i 43.) posiada uprawnienie wyborowe dla więcej ciał wyborczych, natedy tylko do jednego z nich, a to do wyższego może być wcielonym.

Rozpisanie wyborców.

§. 46. Do przedsięwzięcia wyboru zawezwać należy ósm dni wprzód wszystkich wyborowo-uprawnionych rozrządzeniem namiestnika w ten sposób, iż rozpisanie wyboru stosownie do §. 44. obwieszcza się, w którym dokładnie wyszczególnionem będzie czas i miejsce wyboru, jako i liczba członków Rady miejskiej, w dotyczącem ciele wyborczem i powiecie wyborczym wybrać się mających.

Dla każdego ciała wyborczego oznaczy się osobny dzień wyboru w ten sposób, iż najprzód odbędą się wybory czwartego ciała wyborczego, potem wybory trzech innych ciał wyborczych w wstępnej kolejności, nakoniec wybory okręgu miasta.

Kierunek wyborami.

§. 47. Wyborami członków Rady miasta kieruje osobna komisya wyborcza.

Dla każdego ciała wyborczego, tudzież dla każdego powiatu wyborczego okręgu złożona będzie komisya wyborcza przez Radę miasta, z jednego członka Rady miasta, z prezydującego w niej, i z czterech wyborowo-uprawnionych członków gminy.

Komisya wyborcza odpowiedzialną jest za sumienne wykonywanie wyboru.

Jej członkowie wstrzymywać się winni od wszelkiego wpływu na głosowanie pojedynczych wyborowo-uprawnionych.

Dla każdej komisji wyborczej dodanym zostanie komisarz przez namiestnika wyznaczony, którego obowiązkiem, przestrzegać spokojności i porządku jako i zachowania sposobu postępowania przy wyborach, ustawą przepisanego.

Czynność wyborcza.

§. 48. Każdy wyborowo-uprawniony, który wyborcze swe prawo wykonywać chce, musi osobiście znajdować się przed komisją wyborczą w czasie i na miejscu przeznaczonem.

Przez pełnomocników mogą być zastąpieni tylko ci wyborowo-uprawnieni, którzy w interesie publicznej służby są nieobecni.

Pełnomocnik może jednego tylko mocodawcę zastępywać, musi sam posiadać prawo wyboru (§§. 33.—35.) i przedłożyć pełnomocnictwo, w legalnej formie wystawione.

Imiona obecnych zapisze się do protokołu wyborczego, przez jednego z członków komisji wyborczej prowadzić się mającego.

chung unter Festsetzung einer Präclusivfrist von vierzehn Tagen zur Anbringung von Einwendungen dagegen zu veröffentlichen.

Der Magistrat entscheidet über die rechtzeitig erhobenen Einwendungen binnen längstens sechs Tagen und nimmt die für zulässig erkannten Berichtigungen sogleich vor.

Wird die begehrte Berichtigung verweigert, so steht die Berufung an den Stadtrath innerhalb drei Tagen offen.

Vierzehn Tage vor der Wahl darf in den Wählerlisten keine Veränderung mehr vorgenommen werden.

§. 45. Besitzt ein Wähler der Stadt (§§. 39 und 43) die Wahlberechtigung für mehrere Wahlkörper, so kann er nur in einem derselben, und zwar in den höheren, eingereiht werden.

Wahlausschreibung.

§. 46. Zur Vornahme der Wahl sind acht Tage vorher sämtliche Wahlberechtigte durch Erlass des Statthalters in der Art einzuladen, dass das Wahlausschreiben, in welchem Zeit und Ort der Wahl, so wie die Zahl der in dem bezüglichen Wahlkörper und Wahlbezirke zu wählenden Mitglieder des Stadtrathes genau anzugeben sind, auf die im §. 44 angegebene Art bekanntgemacht wird.

Für jeden Wahlkörper ist ein besonderer Wahltag zu bestimmen in der Art, dass die Wahlen des vierten Wahlkörpers zuerst, dann die der drei übrigen Wahlkörper in aufsteigender Reihenfolge, hierauf die Wahlen des Gebietes stattfinden.

Leitung der Wahl.

§. 47. Die Wahl der Mitglieder des Stadtrathes wird durch eigene Wahlcommissionen geleitet.

Für jeden Wahlkörper, so wie für jeden Wahlbezirk des Gebietes wird von dem Stadtrathe eine Wahlcommission niedergesetzt, bestehend aus Einem Mitgliede des Stadtrathes, welches dabei den Vorsitz führt, und vier stimmberechtigten Gemeindegliedern.

Die Wahlcommission ist für den gewissenhaften Vollzug der Wahl verantwortlich.

Die Mitglieder derselben haben sich jedes Einflusses auf die Stimmgebung der einzelnen Wahlberechtigten zu enthalten.

Jeder Wahlcommission wird ein vom Statthalter bestimmter Commissär beigegeben, dessen Aufgabe es ist, die Aufrechthaltung der Ruhe und Ordnung und die Befolgung des gesetzlich bestimmten Wahlmodus wahrzunehmen.

Wahlhandlung.

§. 48. Jeder Wahlberechtigte, welcher sein Wahlrecht ausüben will, muss zur bestimmten Zeit und an dem bestimmten Orte vor der Wahlcommission persönlich erscheinen.

Nur jene Wahlberechtigten, welche im öffentlichen Dienste abwesend sind, können durch Bevollmächtigte vertreten werden.

Der Bevollmächtigte darf jedoch nur Einen Machtgeber vertreten, muss selbst wahlberechtigt sein (§§. 33 — 35), und eine in gesetzlicher Form ausgefertigte Vollmacht einlegen.

Die Namen der Erscheinenden werden in das von einem Mitgliede der Wahlcommission zu führende Wahlprotokoll eingetragen.

Głosowanie dzieje się za pomocą cedulek, na których zapisze się stosownie do wymienionej w rozpisaniu wyborczem liczby tylu zastępców, ilu przypada na dotyczące ciało wyborcze lub na dotyczący powiat wyborczy.

Jeżeliby tę liczbę przekroczone, natedy nie będą uwzględnione imiona na cedulce na ostatku zamieszczone.

Przy wyborach w okręgu miasta może mieć miejsce także i ustne głosowanie w ten sposób, iż każdy wyborca przed komisją wyborczą imię swego proponowanego do protokołu podaje.

Po upływie terminu, do oddania cedulek głosowych wyznaczonego, przedsięwzięcie komisya wyborcza sama otwieranie cedulek głosowych i obliczenie głosów.

Jako wybrani będą ci uważani, którzy względną otrzymali większość wszystkich głosujących ciała wyborczego lub powiatu wyborczego. Jeżeli rezultat wyboru wątpliwym się staje w skutek równości głosów, tedy do nowego wyboru przystępuje się, ograniczonego na te tylko osoby, względem których nie osiągniono dla równości głosów żadnego rezultatu.

Każdy głos, przypadający na osobę nie wniesioną do ściślejszego wyboru, za nieważny będzie uważanym.

Jeżeli znowu równość głosów wypadnie, natenczas los rozstrzyga.

Osobna instrukcja w obrębie niniejszej konstytucyi, wyrzeczże bliższe postanowienia co do czynności wyborczej.

§. 49. Wybrani niemogą żadnych przyjmować instrukcyj i prawo głosowania osobiście tylko wykonywać mają.

§. 50. Zaraz po ukończonem głosów obliczeniu ma każda komisya wyborcza obwieścić rezultat wyboru na miejscu zgromadzenia, przeto protokół wyborczy, przez członków komisji i przez komisarza namiestnika mający być podpisanym, przedłożyć namiestnikowi wraz z alegatami załączyć się mającemi.

Namiestnik zbiera te protokoły wyborcze i zwołuje w dni ośm zgromadzenie nowych zastępców, któremu też protokoły wyborcze oddaje do rozstrząsania.

Jeżeli namiestnik ma przed sobą dowody, iż który z wyborców stosownie do §fu 37. od obieralności jest wyłączonym lub wykluczonym, wtenczas tenże akta wyborcze wraz ze swemi uzasadnionemi uwagami Radzie miasta przedłoży.

Dla wybranych do Rady miasta każe namiestnik z wyjątkiem wspomnianego w poprzedzającym ustępie przypadku, sporządzić zaświadczenie wyborcze i takowe im doręczyć.

To zaświadczenie nadaje wybranemu prawo do wstąpienia do Rady miasta, i dopóty stanowi domniemywanie o jego wyborze, dopóki się niepokazało, że rzecz przeciwnie się ma.

Jednocześnie z zebraniem nowego zgromadzenia nastąpi rozwiązanie dawniejszego, jeżeliby to pierwaj nie było nastąpiło w skutek rozporządzenia cesarskiego (§. 32.).

Rozstrząsanie wyborów.

§. 51. Nowe zastępstwo oświadczyć się ma pod przewodnictwem członka, z laty najstarszego, za ukonstytowane, które przez własną komisję z grona swego wybory rozstrząsać i o ważności lub nieważności onychże rozstrzygać będzie.

Die Stimmgebung geschieht durch Stimmzettel, auf welchem die in dem Wahlausschreiben angegebene Zahl der auf den betreffenden Wahlkörper oder Wahlbezirk entfallenden Vertreter verzeichnet wird.

Bei Ueberschreitung dieser Zahl sind die auf dem Stimmzettel zuletzt angesetzten Namen unberücksichtigt zu lassen.

Bei den Wahlen im Stadtgebiete kann auch eine mündliche Abstimmung in der Art zugelassen werden, dass jeder Wähler vor der Wahlcommission den Namen des von ihm Vorgeslagenen zu Protokoll gibt.

Nach Ablauf der zur Abgebung der Stimmzettel festgesetzten Frist wird am Wahlorte selbst von der Wahlcommission die Eröffnung der Stimmzettel und die Stimmenzählung vorgenommen.

Als gewählt sind diejenigen anzusehen, welche die relative Mehrheit aller Stimmenden des Wahlkörpers oder Wahlbezirkes erhalten haben. Wird das Ergebniss der Wahl durch Stimmengleichheit zweifelhaft, so ist zu einer neuen Wahl zu schreiten, wobei sich auf jene Personen zu beschränken ist, hinsichtlich welcher wegen Stimmengleichheit kein Ergebniss erzielt worden ist.

Jede Stimme, welche auf eine nicht in die engere Wahl gebrachte Person fällt, ist als ungültig zu betrachten.

Ergibt sich abermals Stimmengleichheit, so entscheidet das Loos.

Eine besondere Instruction innerhalb der Grenzen dieser Verfassung wird die näheren Bestimmungen über die Wahlhandlung aussprechen.

§. 49. Die Gewählten dürfen keine Instructionen annehmen und ihr Stimmrecht nur persönlich ausüben.

§. 50. Sogleich nach beendigter Stimmzählung ist von jeder Wahlcommission das Ergebniss der Wahl am Versammlungsorte kundzugeben, sohin das von den Mitgliedern der Commission und vom Commissär des Statthalters zu unterfertigende Wahlprotokoll mit den demselben beizuschliessenden Belegen versiegelt dem Statthalter zu überreichen.

Der Statthalter sammelt diese Wahlprotokolle und beruft binnen acht Tagen die Versammlung der neuen Vertreter, welcher er auch die Wahlprotokolle zur Prüfung übermittelt.

Liegen dem Statthalter die Nachweise vor, dass ein Gewählter nach §. 37 von der Wählbarkeit ausgenommen oder ausgeschlossen sei, so hat er die Wahllacten mit seinen begründeten Bemerkungen dem Stadtrathe zu übergeben.

Den in den Stadtrath Gewählten hat der Statthalter mit Ausnahme des im vorigen Absatze erwähnten Falles ein Wahl-Zeugniss auszufertigen und zustellen zu lassen.

Dieses Zeugniss berechtigt den Gewählten zum Eintritte in den Stadtrath, und begründet in so lange die Vermuthung der Giltigkeit seiner Wahl, bis das Gegentheil erkannt ist.

Gleichzeitig mit dem Zusammentritte der neuen Versammlung erfolgt die Auflösung des bisherigen Stadtrathes, falls dieselbe nicht schon früher durch kaiserliche Verfügung geschehen wäre (§. 32).

Prüfung der Wahlen.

§. 51. Die neue Vertretung hat unter dem Vorsitze des an Jahren ältesten Mitgliedes sich als constituirt zu erklären, und die Wahlen durch eine eigene Commission aus ihrer Mitte zu prüfen und über die Giltigkeit oder Ungiltigkeit derselben zu entscheiden.

Wybory dodatkowo przedsiębrane.

§. 52. Zarzuty przeciw ważności wyboru muszą najdalej w ciągu dni ośm po ukonstytuowaniu nowego zastępstwa przed toż właśnie być занiesione.

Jeżeli w tym przeciągu czasu żadne zarzuty nie będą wniesione, lub jeżeli wniesione odrzucono, jako nie mogące być przypuszczonemi i zresztą też żadnych nie ma trudności, tedy wybór ze strony Rady miasta będzie potwierdzonym i rezultat onegoż publicznie ogłoszonym.

W przeciwnym razie zaś nowy wybór zarządzić należy.

Jeżeli jedna a ta sama osoba wybraną została przez więcej ciał wyborczych lub powiatów wyborczych, nately w ciągu tego samego terminu oświadczyć się winna, dla którego ciała wyborczego lub powiatu wyborczego takowa mandat przyjmuje.

Także i w tym przypadku, jak równie gdy wybór przypadł komuś takiemu, który usprawiedliwia nieprzyjęcie wyboru powodem prawnie go wymawiającym, nareście w przypadku §fu 63. będzie na wniosek Rady miasta przez namiestnika nowy wybór rozpisany.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

§. 53. Z reguły jest każdy członek gminy obowiązany, przyjąć wybór nań wypadły.

Prawo odmówienia w tym względzie, mają tylko:

- a) osoby wojskowe, niezostające w czynnej służbie;
- b) duchowni opieką dusz się trudniący i urzędnicy rządowi;
- c) osoby, nad lat 60 mające;
- d) osoby, które w bezpośrednio poprzedzającej peryodzie wyborczej piastowały urząd Rady miasta, a to dla bezpośrednio następującej peryody wyborczej

Kto zaś bez takiego powodu wymówienia się nie przyjmuje wyboru mimo powtórnego ku temu wezwania, podpada karze pieniężnej od stu do pięciuset złotych reńskich mon. konw. i utracą oraz tak czynne jak bierne prawo wyboru nie tylko przy wyborach uzupełniających, w bieżącej peryodzie wyborczej miejsce mających, lecz też i podczas następującej peryody wyborczej.

§. 54. Rada miasta zdaje sprawę namiestnikowi o wyborach, przez nią potwierdzonych, które jednocześnie do publicznej podaje wiadomości.

Zaprzysiężenie Rady miasta.

§. 55. Wszyscy członkowie Rady miasta mają następnie w zgromadzeniu, jak najrychlej ku temu przez namiestnika zwołać się mającemu, złożyć w ręce tegoż przysięgę wierności Cesarzowi i tak na konstytucję państwa jak na konstytucję Tryestu.

Wybór przełożenia.

§. 56. Po nastąpnem zaprzysiężeniu przystępuje Rada miasta do wyboru przełożenia z grona swego.

Przełożenie składa się z prezydenta, noszącego tytuł: *Podestà* i z dwóch wiceprezydentów.

Członkowie przełożenia muszą założyć mieszkanie swe w Tryescie, i nie mogą między sobą być spokrewnionymi lub spowinowaconymi ani w stopniu pierwszym ani w drugim.

Nadto w szczególności musi *Podestà* być obywatelem Tryestu.

Nachtragswahlen.

§. 52. *Einwendungen gegen die Gültigkeit einer Wahl sind bei der neuen Vertretung längstens binnen acht Tagen nach ihrer Constituirung anzubringen.*

Werden binnen dieser Frist keine Einwendungen vorgebracht, oder die vorgebrachten als unstatthaft beseitigt und ergeben sich auch sonst keine Anstände, so wird die Wahl vom Stadtrathe bestätigt, und das Resultat derselben öffentlich bekanntgemacht.

Im entgegengesetzten Falle ist eine neue Wahl zu veranlassen.

Wurde von mehreren Wahlkörpern oder Wahlbezirken eine und dieselbe Person gewählt, so hat sie sich binnen derselben Frist zu erklären, für welchen Wahlkörper oder Wahlbezirk sie das Mandat annehme.

Auch in diesem Falle, so wie, wenn die Wahl auf Jemanden gefallen ist, der einen gesetzlichen Entschuldigungsgrund geltend macht, endlich im Falle des §. 63 ist über Einschreiten des Stadtrathes vom Statthalter eine neue Wahl auszuschreiben.

Verpflichtung zur Annahme der Wahl.

§. 53. *In der Regel ist jedes Gemeindeglied verpflichtet, die auf selbes gefallene Wahl anzunehmen.*

Ein Recht, die Wahl abzulehnen, haben nur:

- a) *Militärpersonen, welche nicht in der activen Dienstleistung stehen;*
- b) *die in der Seelsorge verwendeten Geistlichen und Staatsbeamte;*
- c) *Personen, die über 60 Jahre alt sind;*
- d) *Personen, welche in der letztverflossenen Wahlperiode die Stelle eines Stadtrathes bekleidet haben, für die nächstfolgende Wahlperiode.*

Wer ohne einen solchen Entschuldigungsgrund die Annahme ungeachtet wiederholter Aufforderung verweigert, verfällt in eine Geldbusse, welche der Stadtrath von Einhundert bis Fünfhundert Gulden Conv. Münze bemessen kann, und verliert überdiess das active und passive Wahlrecht für die in der laufenden Wahlperiode stattfindenden Ergänzungswahlen und für die nächste Wahlperiode.

§. 54. *Der Stadtrath berichtet über die von ihm bestätigten Wahlen an den Statthalter und bringt gleichzeitig dieselben zur öffentlichen Kenntniss.*

Beeidigung des Stadtrathes.

§. 55. *Sammtliche Mitglieder des Stadtrathes haben hierauf in einer vom Statthalter eigens zu diesem Zwecke in kürzester Frist zu berufenden Versammlung in die Hände desselben den Eid der Treue dem Kaiser und sowohl auf die Reichsverfassung, als auf die Verfassung von Triest zu leisten.*

Wahl des Vorstandes.

§. 56. *Nach erfolgter Beeidigung schreitet der Stadtrath zur Wahl des Vorstandes aus seiner Mitte.*

Der Vorstand besteht aus einem Präsidenten, welcher den Titel: Podestà führt, und zwei Vicepräsidenten.

Die Mitglieder des Vorstandes müssen in Triest ihren Wohnsitz haben, und dürfen unter einander weder im ersten, noch im zweiten Grade verwandt oder verschwägert seyn.

Der Podestà muss insbesondere Bürger von Triest seyn.

§. 57. Wybór dzieje się dla każdego członka przełożenstwa osobno.

Do tego potrzeba obecności przynajmniej dwóch trzecich części wszystkich członków Rady miasta, a tylko ten uważany być ma za wybranego na Podestę lub Wiceprezydenta, który ma za sobą bezwzględną głosów większość wszystkich członków Rady miasta. Jeżeli taka wyżej wzmiankowana większość w dwóch po sobie następujących głosowaniach do skutku nie przyjdzie, nadejdy przedsięwziętym będzie wybór ściślejszy, który ograniczonym być winien do tych dwóch członków, którzy w ostatnim głosowaniu najwięcej głosów otrzymali.

§. 58. Do wyboru przełożenstwa wszyscy członkowie Rady miasta mają być zgromadzonymi.

Członkowie, albo wcale nieobecni albo przed ukończeniem czynności wyborczej oddalający się, nieuniewinniając swej nieobecności lub swego oddalenia się dostatecznymi powody, uznani będą jako z urzędu złożeni, i niemogą już w następnej peryodzie wyborczej na nowo być wybranymi.

§. 59. Wybór Podest y i Wiceprezydenta trwa przez trzyletnią peryodę wyborczą.

Występujący znówu jest obieralnym.

Gdyby miało miejsce wystąpienie Podest y lub wiceprezydenta przed upływem terminu prawnego, wybór dla tego przedsięwzięty w każdym razie tylko do regularnego terminu odnowienia trwać będzie.

§. 60. Wybór Podest y podlega potwierdzeniu przez Cesarza.

Po nastąpieniem potwierdzeniu złożyć winien Podest a w zgromadzonej Radzie miasta przysięgę przepisaną w ręce namiestnika, o czem temuż przedłożony być ma dokument przysięgi, przez onego podpisany.

Wyjątkowe pobory Rady miasta.

§. 61. Członkowie Rady miasta sprawują swój urząd bezpłatnie.

Przy załatwianiu spraw gminnych zewnątrz okręgu gminy, mają zesłani ku temu członkowie Rady miasta prawo do tych samych poborów z kasy gminnej, jakie w równym razie należą się radzcom wyższego sądu z kasy rządowej.

Pobory członków przełożenstwa.

§. 62. Tak Podest a jak obaj wiceprezydenci otrzymują należytość do funkcyi, przez Radę miasta ustanowioną.

Podest a otrzyma w szczególności pomieszkanie w budynku miejskim.

Utrata posady radcy miejskiego.

§. 63. Członek Rady miasta traci swą posadę, jeżeli co do niego zachodzi taki powód, któryby go od wybieralności wyłączał lub wykluczał (§. 37.).

Jeżeliby który z członków Rady miasta dla zbrodni w stanie oskarżenia został postawionym, ten nie może urzędu swego pełnić, dopóki nie zostanie za bezwinnego uznanym.

Postanowienia te tyczą się także i członków przełożenstwa.

§. 57. Die Wahl geschieht für jedes Mitglied des Vorstandes abgesondert.

Hierzu ist die Anwesenheit von wenigsten zwei Drittheilen der sämtlichen Stadtraths-Mitglieder erforderlich, und ist derjenige als zum Podestà oder Vicepräsidenten gewählt anzusehen, welcher die absolute Stimmenmehrheit der gesammten Mitglieder des Stadtrathes für sich hat. Kommt die oben bezeichnete Mehrheit in zwei aufeinanderfolgenden Abstimmungen nicht zu Stande, so wird zu einer engeren Wahl geschritten, welche sich auf jene zwei Mitglieder zu beschränken hat, die in der letzten Abstimmung die meisten Stimmen erhalten haben.

§. 58. Zur Wahl des Vorstandes haben sich sämtliche Mitglieder des Stadtrathes einzufinden.

Jene Mitglieder, die entweder gar nicht erscheinen oder vor Beendigung der Wahlhandlung sich entfernen, ohne ihr Ausbleiben oder ihr Entfernen durch hinreichende Gründe zu entschuldigen, sind als ihres Amtes verlustig zu erklären, und können in der laufenden Wahlperiode nicht wieder gewählt werden.

§. 59. Die Wahl des Podestà und der Vicepräsidenten gilt für die dreijährige Dauer der Wahlperiode.

Der Austretende ist wieder wählbar.

Sollte der Austritt des Podestà oder eines Vicepräsidenten vor Ablauf der gesetzlichen Zeit erfolgen, so gilt die desshalb vorzunehmende Wahl jedenfalls nur bis zum regelmässigen Erneuerungstermine.

§. 60. Die Wahl des Podestà unterliegt der Bestätigung des Kaisers.

Nach erfolgter Bestätigung hat der Podestà im versammelten Stadtrathe den vorgeschriebenen Eid in die Hände des Statthalters abzulegen, und ist die hierüber aufgenommene, von ihm eigenhändig gefertigte Eidesurkunde dem Statthalter vorzulegen.

Ausnahmsweise Bezüge der Stadträthe.

§. 61. Die Mitglieder des Stadtrathes verwalten ihr Amt unentgeltlich.

Bei Besorgung von Gemeinde-Angelegenheiten ausserhalb des Gemeindebezirkes haben die dazu abgeordneten Mitglieder des Stadtrathes auf die nämlichen Gebühren aus der Gemeindecasse Anspruch, welche in gleichem Falle den Räthen des Obergerichtes aus der Staatscasse verabreicht werden.

Genüsse der Vorstandsmitglieder.

§. 62 Sowohl der Podestà als die beiden Vicepräsidenten erhalten eine Functionsgebühr, welche vom Stadtrathe festgestellt wird.

Dem Podestà wird insbesondere die Wohnung im Stadthause eingeräumt.

Verlust der Stelle eines Stadtrathes.

§. 63. Ein Mitglied des Stadtrathes wird seiner Stelle verlustig, wenn in Ansehung desselben ein Grund eintritt, der es von der Wählbarkeit ausgenommen oder ausgeschlossen hätte (§. 37).

Sollte ein Mitglied des Stadtrathes wegen eines Verbrechens in Anklagestand versetzt worden seyn, so kann es vor erfolgter Schuldlossprechung sein Amt nicht ausüben.

Diese Bestimmungen gelten auch hinsichtlich der Vorstandsmitglieder.

Wydział administracyjny.

§. 64. Rada miasta wybiera na ciąg jednego roku, z grona swego wydział administracyjny z dziesięciu członków i pięciu zastępców.

Tenże wydział administracyjny, który w swej działalności zostawać ma, chociażby Rada miasta nie była zgromadzoną, zastępuje Radę we wszystkich sprawach, przekazanych wydziałowi administracyjnemu niniejszą konstytucją lub ustawami późniejszymi.

§. 65. Przełożenie Rady miasta jest oraz przełożeniem wydziału administracyjnego.

§. 66. Wydział administracyjny zostaje także, dopóki nowy wybór Rady miasta nie nastąpi, dopóty w działalności swej, aż przez nowo-wybraną Radę miasta nowy wydział ustanowionym będzie.

Wykonawczy organ miasta Tryestu.

§. 67. Wykonawczym organem gminy jest *Podestà* z podporządkowanym mu magistratem miasta, składającym się z jednego prawoznawczego, przez Radę miasta zamianowanego przewodnika i z potrzebnej liczby prawoznawczych referentów, tudzież z potrzebnego personelu pomocniczego.

Sposób ustanowienia.

§. 68. Prawoznawczy członkowie magistratu muszą do dotyczącego prowadzenia interesów być uzdolnionymi w sposób, jaki do wstąpienia do służby państwa jest przepisany, nie mogą więc obok niego ani znajdować się w innym stosunku służbowym, ani praktyki jurystowskiej wykonywać.

§. 69. Jeżeli obsadzone być ma miejsce prawoznawczego członka magistratu, należy to oznajmić z tym dodatkiem przez zamieszczenie do gazet publicznych, iż ci, którzy do tego urzędu mają się za uzdolnionych, podać winni do magistratu swe prośby na piśmie, z należytemi oraz wykazami w terminie, który wedle okoliczności będzie wyznaczony. Magistrat przedkłada Radzie miasta uzasadniony, co do obsadzenia wniosek, przymioty wszystkich kompetentów oceniający, przytem atoliż nie będzie się ograniczać do kompetentów znajdujących się.

Dymisya ze służby i suspendowanie w służbie.

§. 70. Prawoznawczy członkowie magistratu dożywotnie są ustanowieni. Dymisya i czasowe suspendowanie onychże w służbie może tylko wedle tych samych nastąpić zasad, co u urzędników przy władzach administracyjnych.

Płace i pensye.

§. 71. Prawoznawczy, dożywotnie ustanowieni członkowie magistratu otrzymują płace i pensye.

Co do ich przeniesienia na stan spoczynku moc mają te same przepisy, co dla urzędników rządowych przy władzach administracyjnych.

Żołnierstwo terytoryalne.

§. 72. Utrzymuje się i nadal instytucya żołnierstwa terytoryalnego, składającego się z zdolnych do broni posiadaczy gruntowych okręgu Tryestu w sile jednego batalionu o jednym tysiącu żołnierza, przeznaczonego do czuwania w czasie pokoju nad utrzymaniem spokojności i publicznego bezpieczeństwa w mieście i w okręgu

Verwaltungsausschuss.

§. 64. Der Stadtrath wählt für die Dauer eines Jahres aus seiner Mitte einen Verwaltungsausschuss von zehn Mitgliedern und fünf Ersatzmännern.

Dieser Verwaltungsausschuss, welcher auch, wenn der Stadtrath nicht versammelt ist, in Wirksamkeit zu bestehen hat, vertritt denselben in allen jenen Angelegenheiten, welche durch diese Verfassung oder durch spätere Gesetze dem Verwaltungsausschusse zugewiesen werden.

§. 65. Der Vorstand des Stadtrathes ist zugleich Vorstand des Verwaltungsausschusses.

§. 66. Der Verwaltungsausschuss bleibt auch, wenn eine neue Wahl des Stadtrathes stattzufinden hat, noch so lange in Wirksamkeit, bis der neuerwählte Stadtrath einen neuen Ausschuss eingesetzt hat.

Vollziehendes Organ der Stadt Triest.

§. 67. Das vollziehende Organ der Gemeinde ist der Podestà mit dem ihm untergeordneten Stadtmagistrate, welcher aus einem rechtskundigen, von dem Stadtrathe ernannten Leiter und der nöthigen Anzahl von rechtskundigen Referenten, so wie aus dem erforderlichen Hilfspersonale besteht.

Art der Anstellung.

§. 68. Die rechtskundigen Mitglieder des Magistrates müssen zur diessfälligen Geschäftsführung in der für den Eintritt in den Staatsdienst vorgeschriebenen Weise befähigt seyn, sie dürfen sich nebenbei weder in einem andern dienstlichen Verhältnisse befinden, noch die juristische Praxis ausüben.

§. 69. Wenn die Stelle eines rechtskundigen Mitgliedes des Magistrates zu besetzen kommt, so ist diess durch Einrückung in die öffentlichen Zeitungsblätter mit dem Beisatze zu verlaublichen, dass diejenigen, welche sich zu diesem Amte für befähigt halten, binnen einer nach Umständen zu bestimmenden Zeitfrist ihre schriftlichen und mit den gehörigen Ausweisen belegten Gesuche bei dem Magistrate zu überreichen haben. Letzterer erstattet hierüber dem Stadtrathe einen begründeten, die Eigenschaften aller Bewerber würdigenden Besetzungsvorschlag, bei welchem er jedoch an die aufgetretenen Bewerber nicht gebunden ist.

Dienstesentlassung und Enthebung vom Dienste.

§. 70. Die rechtskundigen Mitglieder des Magistrates werden auf Lebenszeit angestellt. Die Entlassung, so wie die einstweilige Enthebung derselben vom Dienste kann nur nach denselben Grundsätzen wie bei Staatsbeamten der Verwaltungsbehörden erfolgen.

Gehalte und Pensionen.

§. 71. Die rechtskundigen, auf Lebenszeit angestellten Mitglieder des Magistrates erhalten Besoldungen und Pensionen.

Hinsichtlich ihrer Versetzung in den Ruhestand gelten die für Staatsbeamte der Verwaltungsbehörden bestehenden Vorschriften.

Territorialmiliz.

§. 72. Das Institut der Territorialmiliz, welche aus den waffenfähigen Grundbesitzern des Gebietes von Triest in der Stärke eines Bataillons von Eintausend Mann besteht, und deren Bestimmung es ist, in Friedenszeiten für die Erhaltung der Ruhe und öffentlichen Sicherheit in der Stadt und im Gebiete zu wachen (§. 94), in Kriegszeiten aber auf Ver-

(§. 94.), w czasie wojny zaś na żądanie komendy wojskowej do obrony pobraża i służby garnizonowej.

Bliższe urządzenie milicyi terytoryalnej ustanowi osobny regulamin drogą ustawy. Dopóki ten nie będzie wydany, zostaje w mocy dotychczasowe urządzenie.

Część druga.

Zakres działania.

Dział pierwszy.

Zakres działania Rady miasta.

Rozdział pierwszy.

Objętość działalności.

Działalność w ogólności.

§. 73. Rada miasta Tryestu pod bezpośrednim państwa rządem zostającego, powołaną jest, w obrębach konstytucją państwa oznaczonych, zastępywać to miasto w wykonywaniu praw i obowiązków jego, w sprawach miasta dotyczących, samodzielnie uchwały stanowić i wykonanie tychże zarządzić.

Co do tego przysłuży mu w ogólności:

- A) Obsadzenie, regulowanie, kierunek i kontrola wszystkich organów administracyjnych miasta;
- B) porządek co do ekonomii miejskiej;
- C) strzeżenie i polepszenie ze wszelch miar interesów i dobra miasta przez własne ku temu zakłady;
- D) zastępstwo miasta jako korporacyi na zewnątrz.

Działalność mianowicie co do A.

a) Unormowanie organizmu administracyjnego.

aa) Urządzenie organów administracyjnych.

§. 74. Rada miasta reguluje urządzenie magistratu i organów, temuż bezpośrednio podporządkowanych, tudzież zakładów miejskich, i ustanawia liczbę i pobory wszystkich urzędników i sług.

Stanowienie uchwały co do urządzenia magistratu podlega sankcyi Cesarza.

bb) Mianowanie personelu.

§. 75. Rada miasta mianuje urzędników gminnych, stale ustanowić się mających, takich, których płaca roczna przenosi czterysta złotych reńskich mon. konw.

Na tęż miarę płacy mianuje także urzędników zakładów miejskich, o ile prawo mianowania nie przysłuży trzeciej osobie na mocy fundacyi lub kontraktu.

Mianowanie dzieje się za uprzedniem rozpisaniem konkursu na wniosek magistratu.

Rada miasta nie jest atoliż w zamianowaniu swem do wniosku tego przywiązana.

langen des Militärcommando zur Küstenvertheidigung und zum Garnisonsdienste verwendet zu werden, wird aufrechterhalten.

Die nähere Einrichtung der Territorialmiliz wird durch ein besonderes Reglement im Wege des Gesetzes bestimmt.

Bis dahin hat die dermalige Einrichtung in Kraft zu bleiben.

Zweiter Theil.

Wirkungskreis.

Erstes Hauptstück.

Wirkungskreis des Stadtrathes.

I. Abschnitt.

Umfang des Wirkungskreises.

Wirkungskreis im Allgemeinen.

§. 73. Der Stadtrath der reichsunmittelbaren Stadt Triest ist innerhalb der durch die Reichsgesetze gezogenen Grenzen berufen, dieselbe in der Ausübung ihrer Rechte und Pflichten zu vertreten, in den die Stadt betreffenden Angelegenheiten selbstständig Beschlüsse zu fassen und deren Vollziehung zu veranlassen.

Es obliegt ihm in dieser Beziehung im Allgemeinen:

- A) die Einsetzung, Begehung, Oberleitung und Controlle der sämtlichen Stadtverwaltungsorgane;
- B) die Ordnung des städtischen Haushaltes;
- C) die allseitige Wahrung und Förderung der Interessen und Wohlfahrt der Stadt durch ihre besonderen Anstalten;
- D) die Vertretung der Stadt als Körperschaft nach Aussen.

Wirkungskreis insbesondere ad A.

a) Normirung des Verwaltungsorganismus.

aa) Einrichtung der Verwaltungsorgane.

§. 74. Der Stadtrath regelt die Einrichtung des Magistrates und der demselben untergeordneten Organe, so wie der städtischen Anstalten, und bestimmt die Zahl und Bezüge aller Beamten und Diener.

Die Beschlussfassung über die Einrichtung des Magistrates ist der Sanction des Kaisers zu unterziehen.

bb) Ernennung des Personates.

§. 75. Der Stadtrath ernennt die bleibend anzustellenden Gemeindebeamten, deren jährlicher Gehalt den Betrag von vierhundert Gulden C. M. übersteigt.

Für eben dieses Gehaltsausmass ernennt er auch die Beamten der städtischen Anstalten, in so fern nicht vermöge Stiftung oder Vertrag das Recht der Ernennung einem Dritten eingeräumt ist.

Die Ernennung erfolgt nach vorausgegangener Concursausschreibung über Vorschlag des Magistrates.

Der Stadtrath ist jedoch an den Vorschlag nicht gebunden.

ce) Przeniesienie na stan spoczynku i dymissya.

§. 76. Rada miasta orzekać będzie o przeniesieniu na czasowy lub trwały stan spoczynku jako i o dymissyi urzędników, stale ustanowionych, tudzież o zezwoleniu płac dla pozostałych, wedle norm, jakie istnieją dla urzędników rządowych przy władzach administracyjnych.

b) Dozór i kontrola administracji.

§. 77. Rada miasta prowadzi dozór nad sprawowaniem interesów wszystkich organów miejskich, i może przez własne komisye dochodzenie tychże zarządzić.

Ma też dalej na to uważać, ażeby kasy od czasu do czasu były skontrolowane.

Odwołania się.

§. 78. Rada miasta orzekać winna we wszystkich do niej przesłanych zażale-
niach przeciw rozporządzeniom wydziału administracyjnego.

ad B. O gospodarstwie miejskiem. Majątek gminy.

§. 79. Rada miasta obowiązana jest całą tak ruchomą jak nieruchomą własność gminy i wszelkie uprawnienia, w ewidencji utrzymywać za pomocą dokładnego inwentarza, corocznie ogłosić mającego.

Ma o tem staranie mieć, ażeby cały majątek, dochód przynieść mogący, tak był administrowany, iżby jak największą trwającą przynosił rentę.

Tenże nareszcie obowiązany jest, mieć o to staranie, ażeby żaden uprawniony członek gminy nie większych czerpał korzyści z dobra gminnego, jak tylko, o ile wymaga pokrycie potrzeb jego.

Nabycie i sprzedaż, zastawienie i wydzierżawienie majątku
gminnego.

§. 80. Rada miasta ma prawo nabycia, zastawienia, sprzedania lub zamieniania dóbr nieruchomych i uprawnień, na równi z niemi stojących; tudzież prawo zawarcia układów dzierżawy, o ile stanowienie uchwały co do tych przedmiotów przechodzi zakres działalności wydziału administracyjnego.

Do ważnego stanowienia uchwały o sprzedaży potrzeba obecności najmniej dwóch trzecich części członków Rady miasta a zarazem zezwolenia bezwzględnej większości wszystkich tejże członków. Jeżeli zaś ogólna summa, którego z rzeczonych interesów przenosiła sumę set tysięcy złotych reńskich mon. konw., wtedy do stanowienia uchwały potrzeba sankcyi Cesarza,

Budżet.

§. 81. Rada miasta ułożyć kaze na postawie inwentarzów i rachunku główny budżet tak dochodów jak wydatków gminy miasta na trzy następne lata administracyjne.

§. 82. Ułożeniem tego budżetu zajmuje się magistrat za współdziałaniem komisarzy, przez wydział administracyjny z grona jego delegowanych.

Projekt wypracowany, będzie potem przedłożony z uwagami magistratu równie jak komisji współdziałającej Radzie najdalej w dziewięć miesięcy przed rozpoczęciem roku rachunkowego. Cztery tygodnie przed dochodzeniem przez Radę miasta, będzie projekt w ratuszu wyłożony do publicznego przejrzenia.

cc. *Versetzung in den Ruhestand und Entlassung.*

§. 76. Der Stadtrath hat über die Versetzung in den zeitlichen oder dauernden Ruhestand und über die Entlassung der bleibend angestellten Beamten, ferner über die Bewilligung der Bezüge der Hinterbliebenen in Gemässheit der für die Staatsbeamten der Verwaltungsbehörden bestehenden Normen zu beschliessen.

b) *Aufsicht und Controlle der Verwaltung.*

§. 77. Der Stadtrath hat die Oberaufsicht über die Geschäftsführung aller städtischen Organe und kann dieselben durch eigene Commissionen untersuchen lassen.

Er hat ferner darauf zu sehen, dass die städtischen Cassen von Zeit zu Zeit contrirt werden.

Berufungen.

§. 78. Der Stadtrath hat über alle an ihn gelangenden Beschwerden gegen die von dem Verwaltungsausschusse ausgehenden Verfügungen zu entscheiden.

Ad B. *Vom städtischen Haushalte. Gemeinde-Vermögen.*

§. 79. Der Stadtrath ist verpflichtet, das gesammte, sowohl bewegliche als unbewegliche Eigenthum der Gemeinde und sämmtliche Gerechtsame mittelst eines genauen Inventars in Uebersicht halten und jährlich dasselbe veröffentlichen zu lassen.

Er hat dafür zu sorgen, dass das gesammte erträgnissfähige Vermögen derart verwaltet werde, dass es die thunlich grösste nachhaltige Rente ergebe.

Er ist endlich verpflichtet, darauf zu sehen, dass kein berechtigtes Gemeindeglied aus dem Gemeindegute einen grösseren Nutzen ziehe, als zur Deckung seines Bedarfes nothwendig ist.

Erwerbung und Veräusserung, Verpfändung und Verpachtung des Gemeinde-Vermögens.

§. 80. Der Stadtrath hat das Recht zur Erwerbung, Verpfändung, Veräusserung oder zum Umtausche unbeweglicher Güter und der denselben gleichgehaltenen Gerechtsamen, so wie zur Eingehung von Pachtverträgen, in so weit die Beschlussfassung über diese Gegenstände den Wirkungskreis des Verwaltungsausschusses überschreitet.

Zu einer gültigen Beschlussfassung über eine Veräusserung ist die Anwesenheit von mindestens zwei Drittheilen der Mitglieder des Stadtrathes, und überdiess die Zustimmung der absoluten Mehrheit sämmtlicher Mitglieder des Stadtrathes erforderlich. Uebersteigt der Gesammbetrag eines der obenerwähnten Geschäfte die Summe von Einmalhundert Tausend Gulden Conv. Münze, so ist die Beschlussfassung der Sanction des Kaisers zu unterziehen.

Voranschläge.

§. 81. Der Stadtrath hat auf Grundlage der Inventarien und der Rechnung den Hauptvoranschlag der Einnahmen und Ausgaben der Stadtgemeinde für die drei nächstfolgenden Verwaltungsjahre ausarbeiten zu lassen.

§. 82. Die Ausarbeitung dieses Voranschlages geschieht vom Magistrate unter Mitwirkung der vom Verwaltungsausschusse aus seiner Mitte abzuordnenden Commissäre.

Der ausgearbeitete Entwurf ist hierauf mit den Bemerkungen des Magistrates und der mitwirkenden Commission dem Stadtrathe längstens neun Monate vor Beginn des Rechnungsjahres vorzulegen. Vier Wochen vor der Prüfung durch den Stadtrath ist der Entwurf im Stadthause zur öffentlichen Einsicht aufzulegen.

Uwagi, przez członków gminnych w tej mierze poczynione, będą do protokołu wciągnięte i przy roztrząsaniu uwzględnione.

§. 83. Do ustanowienia trzechletniego budżetu tak dochodów jak wydatków potrzeba sankcyi Cesarza.

§. 84. W obrębach trzechletniego budżetu głównego i na podstawie tego, jako i rachunku ostatniego zeszłego roku administracyjnego, będzie od roku do roku osobny budżet ułożony, w sposób wyżej (§. 82.) wyszczególniony, i przez Radę miasta samodzielnie ustanowiony. Roczny ten budżet nadesłanym być winien najdalej w ciągu trzech miesięcy przed rozpoczęciem Rady miasta, a zanim ta przystąpi do roztrząsania onegoż, czternaście dni przed temże do publicznego przejrzenia będzie wyłożony.

Pokrycie ubytku w budżecie.

§. 85. Jeżeli przy ustanowieniu głównego budżetu na trzyletni peryod administracyjny, lub w ciągu tegoż przy ułożeniu pojedynczych budżetów rocznych, albo wreszcie w przypadkach nadzwyczajnych w biegu roku administracyjnego pokazuje się, że nie są pokryte potrzebne wydatki przez dochody, natedy Rada miasta starania przyłożyć winna ku pokryciu niedostatku przez otworenie nowych środków dochodowych.

Nowe nakłady, podwyższenie nakładów.

§. 86. Jeżeli Rada miasta w celu pokrycia ubytku, za potrzebne uznaje nowe wypisać nakłady lub podwyższenie tychże o dwadzieścia i pięć odsetków dochodu, w ostatnim budżecie obrachowanego, potrzebuje ku temu sankcyi Cesarza.

Co do ważności uchwały w tej mierze, znajdują swe zastosowanie i w tym razie warunki do stanowienia uchwały §fem 80. wskazane.

Pożyczki, rękojmię i operacye finansowe.

§. 87. Do zaciągania pożyczek pojedynczych i przyjęcia rękojmi, w których summa pożyczona lub zaręczona przechodzi roczny dochód gminy, w przecięciu wedle ostatniego budżetu trzechletniego wymierzony, równie jak do każdej operacyi finansowej, potrzeba — oprócz wspomnianego w poprzedzającym paragrafie warunku stanowienia uchwały — sankcyi Cesarza.

Dochodzenie rachunków.

§. 88. Rada miasta ma na sobie obowiązek dochodzenia i stanowczego załatwienia rachunku ostatecznego względem zarządzania majątkiem w ostatnio-zeszłym trzechletnim peryodzie administracyjnym, nie mniej też dochodzenia i załatwienia wszystkich rachunków rocznych.

Czternaście dni przed dochodzeniem przez Radę miasta będą rachunki w ratuszu wyłożone do publicznego przejrzenia.

Uwagi w tym względzie przez członków gminy poczynione, będą do protokołu wciągnięte, i przy dochodzeniu uwzględnione.

O układach i wykreśleniu należytości.

§. 89. Zastrzega się Radzie miasta stanowienie uchwały względem zawarcia kontraktów wszelkiego rodzaju, względem wykreślenia należytości wątpliwych, i nie mogących być ściągnięte, tudzież względem upuszczenia wynagrodzeń, o ile przedmiot ich zakres działania wydziału administracyjnego przekracza.

Die Erinnerungen der Gemeindeglieder darüber werden zu Protokoll genommen und bei der Prüfung in Erwägung gezogen.

§. 83. Die Feststellung des dreijährigen Voranschlages der Einnahmen und Ausgaben bedarf der Sanction des Kaisers.

§. 84. Innerhalb der Grenzen des dreijährigen Hauptvoranschlages und auf Grundlage desselben, so wie der Rechnung des letztabgelaufenen Verwaltungsjahres ist von Jahr zu Jahr ein besonderer Voranschlag auf die oben (§. 82) angegebene Weise auszuarbeiten, und durch den Stadtrath selbstständig festzustellen. Dieser jährliche Voranschlag hat längstens innerhalb drei Monaten vor Beginn des Verwaltungsjahres an den Stadtrath zu gelangen und vierzehn Tage vor der Prüfung durch denselben zur öffentlichen Einsicht aufzuliegen.

Deckung des Ausfalles im Budget.

§. 85. Zeigt sich bei der Feststellung des Hauptvoranschlages für die dreijährige Verwaltungsperiode, oder innerhalb derselben bei der Verfassung der einzelnen Jahresvoranschläge, oder endlich in ausserordentlichen Fällen im Laufe des Verwaltungsjahres, dass die nöthigen Ausgaben durch die Einnahmen nicht gedeckt sind, so hat der Stadtrath durch Eröffnung neuer Einnahmequellen für die Deckung des Abganges zu sorgen.

Neue Auflagen, Erhöhung der Auflagen.

§. 86. Wenn der Stadtrath zur Deckung des Abganges neue Auflagen oder eine Erhöhung derselben um fünf und zwanzig Percent des in dem letzten Voranschlage berechneten Ertrages auszuschreiben findet, ist hierzu die Sanction des Kaisers erforderlich.

Bezüglich der Gültigkeit des Beschlusses haben auch in diesem Falle die im §. 80 aufgestellten Erfordernisse der Schlussfassung Anwendung.

Darleihen, Bürgschaften, Finanzoperationen.

§. 87. Zur Aufnahme von einfachen Darlehen und zur Uebernahme von Bürgschaften, bei welchem der dargeliehene Betrag oder die verbürgte Summe das nach dem letzten dreijährigen Voranschlage durchschnittlich bemessene Jahreseinkommen der Gemeinde überschreitet, endlich zu jeder Finanzoperation wird ebenfalls nebst der im vorhergehenden Paragraphen erwähnten Bedingung der Schlussfassung die Sanction des Kaisers erfordert.

Prüfung der Rechnung.

§. 88. Dem Stadtrathe obliegt die Prüfung und definitive Erledigung der Schlussrechnung über die Gebarung in der letztabgelaufenen dreijährigen Verwaltungsperiode, so wie die Prüfung und Erledigung der sämtlichen jährlichen Rechnungslegungen.

Vierzehn Tage vor der Prüfung durch den Stadtrath werden die Rechnungen zur öffentlichen Einsicht im Stadthause aufgelegt.

Die Erinnerungen der Gemeindeglieder darüber werden zu Protokoll genommen, und bei der Prüfung in Erwägung gezogen.

Verträge, Abschreibung von Forderungen.

§. 89. Die Schlussfassung über Eingehung von Verträgen jeder Art, über Abschreibung von zweifelhaften und uneinbringlichen Forderungen und Nachsicht von Ersätzen, so weit deren Gegenstand den Wirkungskreis des Verwaltungs-Ausschusses überschreitet, ist dem Stadtrathe vorbehalten.

Budowy i nadzwyczajne nakłady.

§. 90. Zastrzega się dalej Radzie miasta stanowiące uchwały względem wystawiania budynków, tudzież dozwoleń nadzwyczajnych, w budżecie nie zawartych wydatków, zakres działania wydziału administracyjnego przekraczających.

ad C. Działalność Rady miasta co do strzeżenia i polepszenia dobra gminy przez osobne zakłady.

§. 91. Rada miasta czuwać winna nad materyalnemi i umysłowemi interesami ludności pod bezpośrednim rządem państwa stojącego miasta Tryestu, i starania przyłożyć ku polepszeniu dobra onegoż przez stosowne zakłady.

Policja lokalna.

§. 92. Mianowicie winna ona z spólnem działaniem przykładać się do utrzymania publicznej spokojności, bezpieczeństwa, i publicznej obyczajności, dalej staranie mieć o upiększenie miasta, zachowanie czystości, brukowanie, założenie i utrzymanie dróg i ulic, wyjąwszy te, których utrzymanie przypada na koszt skarbu rządowego; dalej o utrzymanie studzien miejskich, wodociągów i innych zakładów; nie mniej przedmiotem starania jego jest oświetlenie, uprowadzanie, policja sanitarna, zakłady do gaszenia pożaru, i środki, służące do odwrócenia niebezpieczeństw, zagrażających bezpieczeństwu osoby i własności przez wypadki elementarne.

Rada miejska winna dla potrzebnych w tym względzie zakładów i urządzeń w obrębie ustaw państwa i kraju stosowne wydawać przepisy, potrzebne summy pieniężne uchylać, dalsze zaś rozporządzenie i czuwanie nad wykonaniem poruczyć wydziałowi administracyjnemu.

Rada miasta jest odpowiedzialną za każde w tym względzie, za winę jej poczytane omieszkanie. Rządowi państwa zastrzega się kontrola i wpływanie tam, gdzie tego publiczne wymagają względy.

§. 93. Rada miasta winna dalej postarać się o środki dla tych zakładów miejscowo-policyjnych, któremi kieruje rząd w interesie miasta.

Datki, które miasto na cele policyjnełożyć będzie, w osobnym układzie między rządem państwa a Radą miasta zostaną uregulowane.

Zanim to do skutku przyjdzie, ma Rada miasta wedle dotychczasowego stosunku uiszczać datki swoje.

§. 94. Rada miasta winna mieć staranie o utrzymanie batalionu milicyi terytorjalnej (§. 72.), przeznaczonego w czasie pokoju do strzeżenia spokojności i publicznego bezpieczeństwa, i potrzebne ku temu summy pieniężne uchwalić, jeżeli wedle postanowień regulaminu nakład nie ma być częściowo skarbem państwa zastąpiony.

Rzecz sanitarna.

§. 95. W obrębach ustaw państwa i układów, z administracją rządową zawartych, należy do Rady miasta, urządzenie i nadzorstwo co do zakładów dla rzeczy sanitarnej miejscowej, mianowicie co do szpitala miejskiego.

Rada miasta wyznacza właściwym organom administracyjnym potrzebne summy pieniężne i zostawia im oraz bliższe co do tego wykonanie.

Bauten und ausserordentliche Auslagen.

§. 90. Dem Stadtrathe ist ferner vorbehalten, die Schlussfassung über die Ausführung von Bauten, ferner die Bewilligung zu ausserordentlichen, im Voranschlage nicht enthaltenen Auslagen, welche den Wirkungskreis des Verwaltungsausschusses übersteigen.

*Ad C. Wirksamkeit des Stadtrathes zur Wahrung und Förderung der
Wohlfahrt der Gemeinde durch besondere Anstalten.*

§. 91. Der Stadtrath hat die materiellen und geistigen Interessen der Bevölkerung der reichsunmittelbaren Stadt Triest wahrzunehmen, und für die Beförderung der Wohlfahrt derselben durch geeignete Anstalten zu sorgen.

Localpolizei.

§. 92. Insbesondere obliegt ihm die Mitwirkung zur Aufrechterhaltung der öffentlichen Ruhe und Sicherheit, so wie die öffentliche Sittlichkeit, dann die Obsorge für die Stadtverschönerung, Reinlichkeit, Pflasterung, Anlegung und Erhaltung der Wege und Strassen, mit Ausnahme jener, deren Erhaltung dem Reichsschatze obliegt; der städtischen Brunnen, Wasserleitungen und sonstigen Anlagen; dann für Beleuchtung, Approvisionirung, Gesundheitspolizei, Feuerlösch-Anstalten und Vorkehrungen zur Anwendung der die Sicherheit der Person und des Eigenthumes bedrohenden Gefahren durch Elementar-Ereignisse.

Der Stadtrath hat für die in dieser Beziehung erforderlichen Anstalten und Einrichtungen innerhalb der Reichs- und Landesgesetze die Vorschriften zu geben, die nöthigen Geldmittel zu bewilligen, die nähere Anordnung und Ueberwachung der Ausführung aber dem Verwaltungs-Ausschusse zu übertragen.

Der Stadtrath ist für jede in dieser Beziehung ihm zur Last fallende Unterlassung verantwortlich. Der Staatsregierung bleibt die Controlle und die Einwirkung dort, wo sie dieselbe aus öffentlichen Rücksichten für nothwendig findet, vorbehalten.

§. 93. Der Stadtrath hat ferner die Mittel für jene Localpolizei-Anstalten zu beschaffen, welche von der Regierung im Interesse der Stadt geleitet werden.

Die Beiträge der Stadt zu dem Aufwande für polizeiliche Zwecke werden durch besondere Uebereinkommen der Staatsregierung mit dem Stadtrathe geregelt.

Bis dahin hat die Stadt in dem bisherigen Verhältnisse beizutragen.

§. 94. Der Stadtrath hat für die Erhaltung des in Friedenszeiten zur Wahrung der Ruhe und öffentlichen Sicherheit bestimmten Bataillons der Territorial-Miliz (§. 72) zu sorgen, und die dafür nöthigen Geldmittel zu bewilligen, in so ferne nicht der Aufwand für dieselbe nach den Bestimmungen des Reglements theilweise aus dem Staatschatze bestritten wird.

Sanität.

§. 95. Innerhalb der Gränzen der Reichsgesetze und der mit der Staatsverwaltung bestehenden Uebereinkommen obliegt dem Stadtrathe die Einrichtung und Oberaufsicht der Anstalten für das Local-Sanitätswesen, insbesondere des städtischen Spitals.

Er hat den betreffenden Verwaltungs-Organen die nöthigen Geldmittel zu bewilligen, und denselben die nähere Ausführung zu überlassen.

Pieczętliwość około ubogich i zakłady dobroczynności.

§. 96. Co się tycze pieczętliwości około ubogich, należącej do gminy miasta, winna Rada miejska, o ile środki, zebrane z dobroczynności prywatnej i staraniem dyrekcji zakładów zaopatrywania ubogich nie są dostatecznymi, uchwalić potrzebne datki, w ogólności, starać się o utrzymanie i stosowne kierowanie potrzebnych w tej mierze zakładów miejskich, tudzież urzędu zastawniczego i kasy oszczędności.

Kościół, sprawy szkolne, zakłady wykształcenia, fundacje.

§. 97. Co do spraw kościelnych i szkolnych, naukowych, artystycznych i innych zakładów wykształcenia jest obowiązkiem Rady miasta w obrębach ustaw państwa i krajowych, nie mniej w obrębach osobnych układów, w tej mierze istniejących, mieć staranie o zarządzeniu, kontrolowaniu i dostarczeniu środków potrzebnych.

Toż samo rozumie się o fundacjach, atoliż bez naruszenia rozporządzeń, jakie zaprowadzono co do ich nadawania, administrowania i użycia.

Komisye.

§. 98. Rada miasta ma prawo wizytować kazać zakłady miejskie i przedsiębiorstwa przez zesłanie własnych komisyj, do czego też i komisarzy zewnątrz łona swego przeznaczyć może.

Ad D. Zastępstwo miasta jako korporacya na zewnątrz.

§. 99. Rada miasta zastępuje stojące bezpośrednio pod rządami państwa miasto Tryest, jako korporacya przeciwko osobom pojedynczym, przeciwko rządowi i państwu.

a) Przeciwko osobom pojedynczym przez nadawanie prawa obywatelstwa.

§. 100. Rada miasta ma prawo osiadłym w Tryeście obywatelom państwa nadawać obywatelstwo miasta.

Takę mającą za nadanie obywatelstwa być wyznaczoną (§. 19.) ustanawia Rada miasta, która w pojedynczych przypadkach takową upuścić może z godnych uwzględnienia powodów.

Radzie tej przysługują także prawo nadawać obywatelstwo honorowe miasta Tryestu, bezpośrednio pod rządami państwa stojącego (§. 21.).

b) Przeciwko rządowi.

aa) Prawo zażalenia się.

§. 101. Rada miasta ma prawo, do ministeryum podawać zażalenia swe względem niewłaściwego wykonania ustaw wraz z wnioskiem ku zaradzeniu.

bb) Dawanie opinii.

§. 102. Radzie miejskiej przysługują też prawo, w sprawach miasta Tryestu pod bezpośrednimi rządami państwa zostającego, na rządanie wykonawczej władzy państwa, obradować nad potrzebami i życzeniami miasta, i wnioski swe przez namiestnika zdawać.

c) Przeciwko państwu.

§. 103. Rada miasta Tryestu, w bezpośrednich państwa rządach zostającego, ma prawo, wybierać z grona swego dwóch posłów do Izby wyższej sejm państwa. Sposób wyboru ustanawia ustawa wyborcza na sejm państwa.

Armenpflege und Wohlthätigkeits-Anstalten.

§. 96. Für die der Stadtgemeinde obliegende Armenpflege hat der Stadtrath, in so ferne die durch die Privat-Wohlthätigkeit und durch die Sorge der Direction der Armen-Versorgungs-Anstalten aufgebrauchten Mittel nicht ausreichen, die erforderlichen Beiträge zu bewilligen, überhaupt für die Erhaltung und zweckmässige Leitung der diessfalls erforderlichen städtischen Anstalten, so wie des Versatzamtes und der Sparcasse zu sorgen.

Kirchen-, Schulangelegenheiten, Bildungs-Anstalten, Stiftungen.

§. 97. Bezüglich der Kirchen- und Schulangelegenheiten, der wissenschaftlichen, Kunst- und sonstigen Bildungs-Anstalten obliegt dem Stadtrathe innerhalb der Reichs- und Landes-gesetze und der bestehenden besonderen Uebereinkommen die Anordnung, Ueberwachung und die Beischaffung der erforderlichen Mittel.

Dasselbe gilt von den Stiftungen, unvorgegriffen der von den Stiftern bezüglich der Verleihung, Verwaltung und Verwendung getroffenen Verfügungen.

Commissionen.

§. 98. Der Stadtrath hat das Recht, die städtischen Anstalten und Unternehmungen durch Abordnung eigener Commissionen untersuchen zu lassen, wozu er auch Commissäre ausser seinem Mittel bestimmen kann.

Ad D. Vertretung der Stadt als Körperschaft nach Aussen.

§. 99. Der Stadtrath vertritt die reichsunmittelbare Stadt Triest als Körperschaft gegenüber einzelnen Personen, gegenüber der Regierung und dem Reiche.

a) Gegenüber einzelner Personen durch Verleihung des Bürgerrechtes.

§. 100. Er hat das Recht in Triest angesiedelten Reichsbürgern das Bürgerrecht der Stadt zu ertheilen.

Die für die Verleihung des Bürgerrechtes zu entrichtenden Taxe (§. 19) wird vom Stadtrathe festgestellt, welcher in einzelnen Fällen, aus rücksichtswürdigen Gründen dieselbe nachsehen kann.

Ihm steht es auch zu, das Ehrenbürgerrecht der reichsunmittelbaren Stadt Triest zu verleihen (§. 21).

*b) Gegenüber der Regierung.**aa) Recht der Beschwerde.*

§. 101. Der Stadtrath ist berechtigt, seine Beschwerden über eine ungehörige Vollziehung der Gesetze, und den Antrag auf Abhilfe beim Ministerium einzubringen.

bb) Erstattung von Gutachten.

§. 102. In den die reichsunmittelbare Stadt Triest betreffenden Reichsangelegenheiten steht es dem Stadtrathe zu, über Aufforderung von Seite der vollziehenden Reichsgewalt die Bedürfnisse und Wünsche der Stadt zu berathen, und seine Vorschläge durch den Statthalter zu erstatten.

c) Gegenüber dem Reiche.

§. 103. Der Stadtrath der reichsunmittelbaren Stadt Triest hat das Recht, zwei Abgeordnete für das Oberhaus des Reichstages aus seiner Mitte zu wählen.

Die Art der Wahl wird durch das Reichswahlgesetz bestimmt.

Rozdział II.

Sposób co do postępowania przy rozprawach.

Warunki ważności i stanowienie uchwały.

§. 104. Do ważności uchwały Rady miasta potrzeba obecności najmniej dwudziestu ośmiu członków i bezwzględnej większości obecnych głosujących.

Wyższe wymogi dla osobnych przedmiotów rozprawy, zawarte są w §§ach 57, 80, 86, 87, 110, 111 i 134.

Wyłączenie dla niebezstronności.

§. 105. Jeżeli działalność służbowa Podestę lub członka Rady miasta przedmiotem jest obradowania i uchwały, mają interesowani wstrzymać się od głosowania, atoliż na żądanie muszą na posiedzeniu obecnymi być dla udzielenia pożądanych wiadomości.

§. 106. Jeżeli jaki osobny interes prywatny, członka lub najbliższych jego krewnych, przedmiotem rozprawy jest, ma tenże wystąpić.

Przewodnictwo.

§. 107. *Podestà* albo w razie przeszkody pierwszy, a przy nieobecności tego, drugi wiceprezydent prezyduje na posiedzeniach.

Posiedzenie, przy którym to nie zostało zachowaniem, żadnej nie ma ważności.

Prezydujący nie ma z reguły udziału przy głosowaniu i tylko przy równodzielnych głosach, głos jego stanowi. Jeżeli się spowodowanym widzi, w debacie mieć udział, tedy prezydentę odstąpić winien następującemu wiceprezydentowi.

Wiceprezydenci mają przy każdej rozprawie Rady miasta, przy której nie prezydują, głos stanowczy, który oddawają w kolejnej głosujących następności.

Przybranie członków magistratualnych.

§. 108. Przewodniczący magistratu, równie jak referenci tegoż, muszą, ile razy to *Podestà* lub jego zastępca uzna za potrzebne, na posiedzeniach Rady miasta być obecnymi, jednakże przytem tylko głos doradczy prowadzą.

Komisarz cesarski.

§. 109. Namiestnik lub ustanowiony przez niego komisarz może przy obradach i głosowaniu Rady miasta być obecnym, i przytem każdego czasu głos zabierać.

Przy głosowaniu atoliż nie wolno mu brać udziału.

Tenże ma prawo, propozycje wносить przed rząd do obradowania i uchwalenia.

Wstrzymanie uchwał Rady miasta.

a) Przez Podestę.

§. 110. Jeżeli *Podestà* sądzi, że uchwała Rady miasta sprzeciwia się konstytucji i ustawom istniejącym, natenczas prawo a oraz i obowiązek ma, wstrzymać wykonanie uchwały, i bez przewłoki zasięgnąć w tej mierze rozstrzygnięcia namiestnika.

II. Abschnitt.*Art der Verhandlung.**Beschlussfähigkeit und Beschlussfassung.*

§. 104. Zur Gültigkeit eines Beschlusses des Stadtrathes ist die Anwesenheit von mindestens acht und zwanzig Mitgliedern, und die absolute Stimmenmehrheit der Anwesenden erforderlich.

Die erhöhten Erfordernisse für besondere Gegenstände der Verhandlung sind in den §§. 57, 80, 86, 87, 110, 111 und 134 enthalten.

Ausschliessung wegen Befangenheit.

§. 105. Wenn die dienstliche Wirksamkeit des Podestà oder eines Mitgliedes des Stadtrathes den Gegenstand der Berathung und Schlussfassung bildet, haben sich die Betheiligten der Abstimmung zu enthalten, müssen jedoch der Sitzung, wenn es gefordert wird, zur Ertheilung der gewünschten Auskünfte beiwohnen.

§. 106. Wenn ein besonderes Privat-Interesse eines Mitgliedes oder seiner nächsten Verwandten einen Gegenstand der Verhandlung bildet, hat dasselbe abzutreten.

Vorsitz.

§. 107. Der Podestà oder im Verhinderungsfalle der erste, und bei dessen Abwesenheit der zweite Vicepräsident führt in den Sitzungen den Vorsitz.

Jede Sitzung, bei welcher diess nicht beobachtet wird, ist ungiltig.

Der Vorsitzende hat sich in der Regel an der Abstimmung nicht zu betheiligen, und nur bei gleichgetheilten Stimmen mit seiner Stimme den Ausschlag zu geben. Findet er sich veranlasst, an der Debatte Theil zu nehmen, so hat er den Vorsitz an den nächstfolgenden Vicepräsidenten abzugeben.

Die Vicepräsidenten haben bei jeder Verhandlung des Stadtrathes, bei welcher sie nicht den Vorsitz führen, eine entscheidende Stimme, die sie in der Reihenfolge der Stimmenden zuletzt abgeben.

Beziehung von Magistrats-Mitgliedern.

§. 108. Der Leiter des Magistrats, so wie die Referenten desselben müssen, so oft es der Podestà oder dessen Stellvertreter für nöthig erachtet, in den Sitzungen des Stadtrathes anwesend seyn, haben jedoch dabei nur eine berathende Stimme.

Landesfürstlicher Commissär.

§. 109. Der Statthalter oder der von ihm bestellte Commissär kann den Berathungen und der Abstimmung des Stadtrathes beiwohnen, und dabei jederzeit das Wort nehmen.

An der Abstimmung darf er sich jedoch nicht betheiligen.

Er ist berechtigt, Vorlagen der Regierung zur Berathung und Schlussfassung einzubringen.

*Sistirung der Beschlüsse des Stadtrathes.**a) Durch den Podestà.*

§. 110. Erachtet der Podestà, dass ein Beschluss des Stadtrathes der Verfassung oder den bestehenden Gesetzen zuwiderlaufe, so ist er berechtigt und verpflichtet, die Ausführung des Beschlusses zu sistiren, und darüber ohne Verzug die Entscheidung des Statthalters einzuholen.

Od rozstrzygnięcia namiestnika wolne jest Radzie miasta odwołanie się do ministerium.

Jeżeli *Podestà* sądzi, że uchwała Rady miasta niebezpiecza ważny interes gminy, tedy także obowiązany jest, wstrzymać wykonanie onegoż, a przedmiot dotyczący powtórnie podać obradowaniu i uchwaleniu Rady miasta pod warunkami, w §cie 57. wyszczególnionemi.

Jeżeli Rada miasta obsta je przy pierwszej swej uchwale, *Podestà* temu wprawdzie zadosyć uczynić, lecz zarazem namiestnikowi o tem wiadomość podać winien.

b) Przez namiestnika.

§. 111. W obudwóch, w poprzednim paragrafie wymienionych przypadkach przysłuża także i namiestnikowi prawo, wstrzymać wykonanie uchwały, z udzieleniem powodów tegoż Radzie miasta.

Jeżeli wstrzymanie miejsce ma z powodu naruszenia ustawy, tedy odwołanie się do ministerstwa Radzie miasta przysłuża.

Jeżeli wstrzymanie dzieje się z powodu niebezpieczenia ważnego interesu gminy, natenczas Rada miasta przedmiot dotyczący jeszcze raz weźmie pod obradę i uchwałę swą, z zachowaniem przepisów w §cie 57. wspomnianych, a uchwałę następną do wiadomości namiestnika poda.

J a w n o ś ć   p o s i e d z e ń .

§. 112. Posiedzenia Rady miasta są z reguły jawne.

Jeżeli zaś pod rozprawę przyjść mają osobiste sprawy, sekretne warunki licytacji, środki ostrożności, środki zapobiegające i urządzenia, wymagające do zabezpieczenia celu zachowania tajemnicy, może na rządanie prezydującego lub na rządanie najmniej dziesięciu członków Rady miejsce mieć obradowanie i głosowanie w poufnem posiedzeniu.

Także i w tym przypadku, gdyby przez nienależyte zachowanie się słuchaczy obradowanie lub swobodność tegoż była przeszkodzona, ma prezydujący prawo, a nawet jest obowiązany, po uprzednim bezskutecznem napomnieniu do porządku, oddalić się kazać słuchaczom ze sali posiedzenia.

P o s i e d z e n i a   z w y c z a j n e   i   n a d z w y c z a j n e .

§. 113. Uchwałą Rady miasta ustawi się czas zwyczajnych posiedzeń peryodycznych, o czem też namiestnikowi sprawę zdać należy.

Do zwyczajnych posiedzeń może się Rada miasta zbierać tylko na skutek powołania przez *P o d e s t ę* lub w razie jego przeszkodzenia, przez zastępcę jego.

Posiedzenie nadzwyczajne, któremu niepoprzedzało takie powołanie, nieprawne jest, a więc żadnej nie będą mieli wagi uchwały, na takim posiedzeniu zapadłe.

Wszakże *Podestà*, a w razie jego przeszkodzenia, zastępca jego, obowiązany jest, na piśmienne żądanie najmniej członków dwudziestu, lub za zleceniem namiestnika zwołać Radę miasta do nadzwyczajnego posiedzenia.

Namiestnik ma o zarządzeniu każdego posiedzenia nadzwyczajnego być zawiadomionym.

Gegen die Entscheidung des Statthalters steht dem Stadtrathe die Berufung an das Ministerium offen.

Glaubt der Podestà, dass ein Beschluss des Stadtrathes ein wichtiges Gemeinde-Interesse gefährde, so liegt es ebenfalls in seiner Pflicht, mit der Ausführung innezuhalten und den Gegenstand einer nochmaligen Berathung und Schlussfassung des Stadtrathes, unter den im §. 57 angegebenen Erfordernissen zu unterziehen.

Beharrt der Stadtrath auf seinem ersten Beschlusse, so hat der Podestà demselben Folge zu geben, und hiervon dem Statthalter die Anzeige zu machen.

b) Durch den Statthalter.

§. 111. In den beiden, im vorigen Paragraphen erwähnten Fällen steht auch dem Statthalter das Recht zu, die Ausführung eines Beschlusses einzustellen, und die Gründe der Sistirung dem Stadtrathe mitzutheilen.

Erfolgt die Sistirung wegen Verletzung eines Gesetzes, so steht dem Stadtrathe die Berufung an das Ministerium offen.

Wenn die Sistirung wegen Gefährdung eines wichtigen Gemeinde-Interesses geschieht, hat der Stadtrath den Gegenstand einer nochmaligen Berathung und Schlussfassung, mit Beobachtung der im §. 57 erwähnten Erfordernisse zu unterziehen und den Beschluss zur Kenntniss des Statthalters zu bringen.

Oeffentlichkeit der Sitzung.

§. 112. Die Sitzungen des Stadtrathes sind in der Regel öffentlich.

Wenn aber persönliche Angelegenheiten, geheime Licitationsbedingungen, Vorsichtsmassregeln, Vorkehrungen und Einleitungen, die zur Sicherung des Zweckes die Geheimhaltung erheischen, in Verhandlung kommen, kann über Anordnung des Vorsitzenden, oder auf Verlangen von wenigstens zehn Rathsmitgliedern, die Berathung und Abstimmung in vertraulicher Sitzung stattfinden.

Auch ist im Falle, als durch die Haltung der Zuhörer die Berathung gestört, oder die Freiheit derselben beirrt wird, der Vorsitzende berechtigt und verpflichtet, nach vorausgegangener fruchtloser Ermahnung zur Ordnung, das Sitzungslocal von Zuhörern räumen zu lassen.

Ordentliche und ausserordentliche Sitzungen.

§. 113. Durch Beschluss des Stadtrathes ist die Zeit der ordentlichen periodischen Sitzungen festzustellen und darüber die Anzeige dem Statthalter zu erstatten.

Zu ausserordentlichen Sitzungen kann sich der Stadtrath nur über Einberufung des Podestà oder in dessen Verhinderungsfalle, seines Stellvertreters versammeln.

Jede ausserordentliche Sitzung, der eine solche Einberufung nicht zu Grunde liegt, ist ungesetzlich, und es sind die darin gefassten Beschlüsse ungiltig.

Der Podestà, und in dessen Verhinderung sein Stellvertreter, ist jedoch verpflichtet, über schriftliches Einschreiten von wenigstens zwanzig Mitgliedern, oder im Auftrage des Statthalters den Stadtrath zu einer ausserordentlichen Sitzung einzuberufen.

Der Statthalter ist von der Anordnung jeder ausserordentlichen Sitzung in Kenntniss zu setzen.

Deputacye.

§. 114. Deputacye nie będą przypuszczane do posiedzeń Rady miasta lub jej wydziałów.

Jawność głosowania.

§. 115. Głosowanie z reguły jest jawne.

Tajne atoliż głosowanie odbywać się może przy mianowaniach, i gdy Rada miasta to uchwali z godnych uwzględnienia powodów.

Protokół posiedzenia.

§. 116. Na rozprawy posiedzenia będzie protokół prowadzony przez urzędnika, przeznaczonego do tego przez Podestę.

Tenże ma być przez prezydującego, przez dwóch przez Radę miasta wymienionych członków i przez protokolistę podpisany i w archiwum gminy schowany.

Wyciąg protokołu posiedzeń publicznych, a w przypadku tajnego posiedzenia przynajmniej rezultaty onegoż, ogłoszone będą przez zamieszczenie do gazety rządowej.

Porządek sprawowania interesów.

§. 117. Bliższe postanowienia co do sposobu sprawowania interesów Rady miasta, mianowicie co do utworzenia wydziałów dla pojedynczych przedmiotów zawarte są w regulaminie dotyczącym.

Do ustanowienia regulaminu sprawowania interesów potrzeba sankcyi Cesarza.

Dział drugi.**Zakres działalności wydziału administracyjnego.****W ogólności.**

§. 118. Wydział administracyjny zastępuje jako organ doradczy i uchwalający miejsce Rady miasta we wszystkich sprawach gminnych, przekazanych wydziałowi administracyjnemu niniejszą konstytucją lub przez Radę miasta w obrębach autonomicznej jego i w powyższych postanowieniach nie zastrzeżonej mu specjalnie działalności.

W szczególności.

§. 119. Mianowicie należy do zakresu wydziału administracyjnego.

- a) Mianowanie urzędników i sług gminnych, jako i przy zakładach miejskich, jeżeli roczna ich płaca nie przenosi summy czterechset złotych reńskich m. k., tudzież
- b) uchwalanie wszelkich zaliczek płacy, zasuspendowanie urzędników miejskich z ważnych powodów, i zarządzenie potrzebnego prowizoryum z obowiązaniem rzecz Radzie miasta do rozstrzygnięcia przedłożyć, nareszcie dymissyonowanie sług gminnych;
- c) bliższa kontrola prowadzenia interesów w magistracie i urzędach miejskich, i skontrolowanie kas miejskich;
- d) rozstrzyganie zażaleń przeciw czynnościom urzędowym magistratu w przedmiocie naturalnego zakresu działania gminy.

Dalsze odwołanie się od tego rozstrzygnięcia nie ma miejsca.

Deputationen.

§. 114. Deputationen dürfen zu den Sitzungen des Stadtrathes oder seiner Ausschüsse nicht zugelassen werden.

Oeffentlichkeit der Abstimmung.

§. 115. Die Abstimmung ist in der Regel öffentlich.

Bei Ernennungen jedoch, und wenn der Stadtrath sonst aus rücksichtswürdigen Gründen es beschliesst, kann eine geheime Abstimmung stattfinden.

Sitzungs-Protokoll.

§. 116. Ueber die Sitzungsverhandlungen ist von einem durch den Podestà zu bestimmenden Beamten ein Protokoll zu führen.

Dasselbe ist von dem Vorsitzenden, von zwei vom Stadtrathe zu benennenden Mitgliedern und dem Protokollsführer zu unterzeichnen und in dem Gemeindearchive aufzubewahren.

Ein Auszug des Protokolls der öffentlichen Sitzungen und im Falle einer geheimen Sitzung wenigstens die Ergebnisse derselben, sind durch die Einrückung in das ämtliche Zeitungsblatt zu veröffentlichen.

Geschäfts-Ordnung.

§. 117. Die näheren Bestimmungen über die Art der Geschäftsbehandlung des Stadtrathes, insbesondere auch über die Bildung von Ausschüssen für einzelne Gegenstände enthält die Geschäftsordnung.

Die Feststellung der Geschäftsordnung erfordert die Sanction des Kaisers.

Zweites Hauptstück.**Wirkungskreis des Verwaltungsausschusses.***Im Allgemeinen.*

§. 118. Der Verwaltungsausschuss vertritt als beratendes und beschliessendes Organ die Stelle des Stadtrathes in allen jenen Gemeindeangelegenheiten, welche durch diese Verfassung oder von dem Stadtrathe innerhalb der Grenzen seiner autonomen und in den vorausgehenden Bestimmungen ihm nicht speciell vorbehaltenen Wirksamkeit dem Verwaltungsausschusse zugewiesen werden.

Im Besonderen

§. 119. Insbesondere liegt im Wirkungskreise des Verwaltungsausschusses:

- a) Die Ernennung der Beamten und Diener der Gemeinde, so wie jener der städtischen Anstalten, in so ferne deren jährlicher Gehalt den Betrag von vierhundert Gulden C. M. nicht übersteigt; dann
- b) die Bewilligung aller Gehalts-Vorschüsse, die Suspendirung der städtischen Beamten aus wichtigen Gründen, und die Veranstaltung des nöthigen Provisoriums mit der Verpflichtung, den Fall dem Stadtrathe zur Entscheidung vorzulegen, dann die Entlassung der Gemeindediener;
- c) die nähere Controlle der Geschäftsführung des Magistrates und der städtischen Aemter, dann die Scontrirung der städtischen Cassen;
- d) die Entscheidung über Beschwerden gegen Amtshandlungen des Magistrates bezüglich des natürlichen Wirkungskreises der Gemeinde.

Eine weitere Berufung gegen diese Entscheidung ist nicht zulässig.

- e) zezwolenie w przedmiocie nabycia, zastawienia, zbycia lub zamiany dóbr nieruchomości i z temi na równi stojących uprawnień, jeżeli roczny ich dochód nie przenosi summy tysiąc złotych reńskich mon. konw.;
- f) zezwolenie w przedmiocie interesów pieniężnych, tudzież zawarcia kontraktów i ugód wszelkiego rodzaju, mających związek z zarządem gminy, a summy tysiąca złotych reńskich nieprzenoszących. Dalej aż do tejże summy zezwolenie budynków gminnych;
- g) zezwolenie względem nie preliminowanych każdego rodzaju wydatków, summy jednego sta złot. reńskich mon. konw. nie przenoszących;
- h) zezwolenie, dotyczące wykreślenia wątpliwych i do ściągnięcia niepodobnych należitości, tudzież upuszczenia opłat, nie przenoszących kwoty dwóchset złotych reńskich mon. konw.;
- i) zezwolenie na rozpoczęcie sporów;
- k) spółdziślanie przy sporządzaniu budżetów miasta (§. 82., 84.) i pierwsze dochodzenie złożonych rachunków i nadzwyczajnych budżetów, wedle §fu 88. Radzie miasta do zafatwienia zastrzeżonych, potwierdzenie których z wielkości summy Radzie miasta jest zastrzeżonem;
- l) zezwolenie na wszelkie wydatki, należących do przeprowadzenia budżetów miejskich potwierdzonych, w obrębach rubryk pojedynczych, i o ile w pojedynczych punktach niniejszego paragrafu nie ma osobnych postanowień ograniczających.
- m) Bliższe rozporządzenia co do szczegółowego przeprowadzenia uchwał Rady miasta względem zarządu majątkiem miejskim, i względem uregulowania przedmiotów, podług §§fów 89.—92. do jej zakresu należących;
- n) przyjmowanie cudzych jako do związku gminnego należących, w przypadkach, w których nie przysłuża im już prawo do tego wedle §fu 13.;
- o) stanowienie uchwał co do przedmiotów, przez Radę miasta wydziałowi administracyjnemu w myśl powyższego paragrafu przekazanych.

Ogólne postanowienia co do sprawowania interesów.

§. 120. W wydziale administracyjnym prezyduje *Podestà* a w razie jego przeszkodzenia pierwszy albo drugi wiceprezydent.

Do ważności uchwały potrzeba obecności najmniej ośmiu członków oprócz prezydującego.

Do stanowienia uchwały dostateczna jest względna głosów większość.

Wszelakoż prezydujący ma prawo, w przypadkach §fu 110. wstrzymać przeprowadzenie zapadłej uchwały, i przedmiot do rozstrzygnięcia Radzie miasta przedłożyć.

Bliższe postanowienia co do sposobu sprawowania interesów, przez Radę miasta będą ustanowione.

Rozciągniiony zakres działania, w skutek rozwiązania
Rady miasta.

§. 121. Wydział administracyjny ma prawo podczas, gdy po rozwiązaniu Rady miasta w urzędzie pozostać winien (§. 66.) w sprawach administracyi gminnej dla nie-

- e) die Bewilligung zur Erwerbung, Verpfändung, Veräusserung oder zum Umtausche unbeweglicher Güter und der denselben gleich gehaltenen Gerechttssamen, wenn deren jährlicher Ertrag die Summe von Eintaused Gulden Conv. Münze nicht übersteigt;
- f) die Bewilligung zu Geldgeschäften und zur Abschliessung von Verträgen und Vergleichen jeder Art, welche mit der Gebarung der Gemeinde zusammenhängen, und den Betrag von Eintaused Gulden Conv. Münze nicht überschreiten. Ferner bis zu demselben Betrage die Bewilligung zu Gemeindebauten.
- g) die Bewilligung jeder Art nicht präliminirter Ausgaben, welche den Betrag von Einhundert Gulden Conv. Münze nicht übersteigen;
- h) die Bewilligung zur Abschreibung zweifelhafter und uneinbringlicher Forderungen und Nachsicht von Ersätzen, welche den Betrag von Zweihundert Gulden Conv. Münze nicht übersteigen;
- i) die Bewilligung zur Eingehung von Rechtsstreiten;
- k) die Mitwirkung bei der Verfassung der Voranschläge der Stadt (§. 82, 84) und die Vorprüfung der nach §. 88 der Erledigung des Stadtrathes vorbehaltenen Rechnungslegungen und der ausserordentlichen Voranschläge, deren Genehmigung vermöge des Betrages dem Stadtrathe vorbehalten ist;
- l) die Bewilligung aller Ausgaben, welche zur Ausführung der genehmigten städtischen Voranschläge gehören, innerhalb der Gränzen der einzelnen Rubriken, und in so ferne in den einzelnen Puncten dieses Paragraphes nicht besondere beschränkende Bestimmungen enthalten sind.
- m) Die näheren Anordnungen behufs der Detail-Ausführung der Beschlüsse des Stadtrathes über die Verwaltung des städtischen Vermögens und über die Regelung der nach §§. 89 — 92 zu dessen Wirkungskreise gehörigen Gegenstände;
- n) die Aufnahme von Fremden in den Gemeindererband als Angehörige in jenen Fällen, in welchen dieselben nicht schon nach §. 12 darauf Anspruch haben;
- o) die Schlussfassung über jene Gegenstände, welche ihm vom Stadtrathe im Sinne des vorigen Paragraphes zugewiesen werden.

Allgemeine Bestimmungen über die Geschäfts-Behandlung.

§. 120. Den Vorsitz im Verwaltungsausschusse führt der Podestà und in dessen Verhinderung der erste oder zweite Vice-Präsident.

Zur Beschlussfähigkeit ist die Anwesenheit von wenigstens acht Mitgliedern ausser dem Vorsitzenden erforderlich.

Zur Beschlussfassung genügt die relative Stimmenmehrheit.

Es steht jedoch dem Vorsitzenden das Recht zu, in den Fällen des §. 110 die Ausführung des gefassten Beschlusses zu sistiren, und den Gegenstand zur Entscheidung des Stadtrathes zu bringen.

Die näheren Bestimmungen über die Art der Geschäftsbehandlung werden vom Stadtrathe festgesetzt.

Erweiterter Wirkungskreis, in Folge der Auflösung des Stadtrathes.

§. 121. Für die Zeit, während welcher der Verwaltungsausschuss nach Auflösung des Stadtrathes im Amte zu bleiben hat (§. 66), ist er berechtigt, in Angelegenheiten der Ge-

bezpieczeństwa z przewłoki takie zaprowadzić urządzenia, jakie podług konstytucyi Radzie miasta zastrzeżono.

Przed ich przeprowadzeniem jednak potrzeba zasięgnąć potwierdzenia namiestnika.

W sprawach zaś, przekazanych Radzie miasta z własności jej jako sejmowi krajowemu, pod warunkami, wyżej wyszczególnionemi, Cesarzowi prawo przysłuży, zaprowadzić potrzebne rozporządzenia pod odpowiedzialnością ministerstwa z prowizoryczną prawomocnością, wszakże z obowiązkiem, że najpierwszej zebranej Radzie przedłożone będą powody i rezultaty onychże.

Wyjątkowe ograniczenie zakresu działania.

§ 122. *Podestà* lub zastępca jego ma prawo, w pojedynczych przypadkach przedmioty, wedle niniejszej konstytucyi lub norm przez Radę miasta wydanych, przekazane zakresowi wydziału administracyjnego wyjątkowo pod obradę i uchwałę Rady miasta poddać, jeżeli osobliwa okoliczność lub większa ważność przedmiotu wymaga staranniejszego postępowania.

Protokół.

§. 123. Także i na posiedzenia wydziału administracyjnego ma być protokół przez urzędnika magistratualnego, przeznaczonego do tego przez prezydującego, prowadzony, przez prezydującego, jednego członka i protokół listę podpisany i w archiwie gminnym przechowany.

Dział trzeci.

Zakres działania *Podesty* z magistratem, jako wykonującym organem gminy miejskiej.

W ogólności.

§. 124. *Podestà* z magistratem jemu podporządkowanym jest wykonującym organem gminy miejskiej, pod kontrolą zastępstwa miejskiego. *Podestà* obowiązany, każdą ważną uchwałę Rady miasta i wydziału administracyjnego przez magistrat w wykonanie wprowadzić, za co Radzie miasta odpowiedzialnym jest.

Zastępstwo gminy naprzeciw osobom trzecim.

§. 125. *Podestà* reprezentuje gminę na zewnątrz tak w sprawach cywilnych jak w sprawach administracyjnych.

Dokumenta, któremi obowiązki gminy przeciw osobom trzecim ustanowione być mają, muszą przez *Podestę* i dwóch członków wydziału administracyjnego być podpisane.

Władza dyscyplinarna, kierunek interesów.

§. 126. *Podestę* są wszyscy urzędnicy i słudzy gminni podporządkowani a tenże wykonuje nad nimi władzę dyscyplinarną. *Podestà* może pod własną swą odpowiedzialnością przewodniczącemu magistratu zostawić szczegółowy kierunek interesów magistratualnych, nie mniej podpisywanie urzędowych ekspedycyj, z wyjątkiem dokumentów, w powyższym §cie oznaczonych.

meindeverwaltung wegen Gefahr am Verzuge solche Anordnungen zu treffen, welche nach der Verfassung dem Stadtrathe vorbehalten sind.

Vor der Ausführung jedoch ist die Genehmigung des Statthalters einzuholen.

In jenen Angelegenheiten hingegen, welche dem Stadtrathe in seiner Eigenschaft als Landtag zugewiesen sind, kommt unter den obigen Voraussetzungen dem Kaiser das Recht zu, die nöthigen Verfügungen unter Verantwortlichkeit des Ministeriums mit provisorischer Gesetzskraft zu treffen, jedoch mit der Verpflichtung, darüber dem nächst zusammentretenden Stadtrathe die Gründe und Erfolge darzulegen.

Ausnahmsweise Beschränkung des Wirkungskreises.

§. 122. Dem Podestà oder seinem Stellvertreter steht das Recht zu, in einzelnen Fällen Gegenstände, welche nach dieser Verfassung oder den vom Stadtrathe gegebenen Normen dem Wirkungskreise des Verwaltungsausschusses zugewiesen sind, ausnahmsweise der Berathung und Schlussfassung des Stadtrathes zu unterziehen, wenn die besondere Beschaffenheit oder grössere Wichtigkeit des Gegenstandes eine umsichtigere Behandlung zu gebieten scheint.

Protokoll.

§. 123. Auch über die Sitzungen des Verwaltungs-Ausschusses ist durch einen, vom Vorsitzenden zu bestimmenden Magistratsbeamten ein Protokoll zu führen, vom Vorsitzenden, einem Mitgliede und dem Schriftführer zu unterfertigen und im Gemeinde-Archive aufzubewahren.

III. Hauptstück.

Wirkungskreis des Podestà mit dem Magistrate, als vollziehenden Organs der Stadtgemeinde.

Im Allgemeinen.

§. 124. Der Podestà mit dem ihm untergeordneten Stadtmagistrate ist das vollziehende Organ der Stadtgemeinde unter der Controlle der Stadtvertretung. Der Podestà ist verpflichtet, jeden gültigen Beschluss des Stadtrathes und Verwaltungs-Ausschusses durch den Magistrat in Vollzug zu setzen und er ist diessfalls dem Stadtrathe verantwortlich.

Vertretung der Gemeinde gegenüber dritter Personen.

§. 125. Der Podestà repräsentirt die Gemeinde nach Aussen sowohl in Civilrechts- als Verwaltungsangelegenheiten.

Urkunden, durch welche Verbindlichkeiten der Gemeinde gegen dritte Personen begründet werden sollen, müssen vom Podestà, und von zwei Mitgliedern des Verwaltungs-Ausschusses unterfertigt werden.

Disciplinargewalt, Leitung der Geschäfte.

§. 126. Dem Podestà sind alle Beamten und Diener der Gemeinde untergeordnet und er übt über dieselben die Disciplinargewalt. Er kann unter eigener Verantwortung dem Leiter des Magistrates die Detail-Leitung der Magistratsgeschäfte, so wie die Unterzeichnung der öffentlichen Ausfertigungen mit Ausnahme der im vorigen Paragraphen bezeichneten Urkunden überlassen.

W szczególności.

a) Co do naturalnego zakresu działania.

§. 127. Magistrat pod wyższym kierunkiem Podesty ma w szczególności co do naturalnego zakresu działania gminy:

- a) wszystkie przyjmować podania, wystósowane do magistratu, do Rady miasta i wydziału administracyjnego, i mieć staranie o załatwieniu onychże;
- b) załatwiać bieżące interesa;
- c) sporządzać budżety miejskie i rachunki (§§. 82., 84. i 88.);
- d) bezpośrednio prowadzić zarząd majątku gminnego i spraw gminnych;
- e) wszelkiem zarządzaniem kasy gminnej tak co do dochodów jak wydatków, tudzież działaniem wszelkich urzędów gminnych i zakładów kierować i nad niemi nadzór prowadzić;
- f) wykonywać policyę, do gminy należącą. Przeciw wykroczeniom przepisów dotychczasowych może zagrażać karami pieniężnymi, do kasy miejskiej wpływać mającemi i wyznaczać takowe aż do kwoty pięciudziesiąt złotych reńskich mon. konw., w przypadku zaś niewypłatności zamieniać karę pieniężną na areszt aż do dni dziesięciu;
- g) przyjmować cudzych do związku gminnego, przy których się znajdują warunki §fu 13.;
- h) dostarczać zastępstwu miasta wszelkich zażądanych wykazów i opinię dawać.

b) Co do poruczonego zakresu działalności.

§. 128. Magistrat zawiadywać ma interesami zakresu działalności ze strony rządów państwa sobie poruczonego pod wyższym kierunkiem i odpowiedzialnością Podesty.

Rząd może jednak takowe, jeżeli to uzna za stosowne, sprawować kazać, albo całkiem albo w części także i przez urzędników, przez siebie ustanowionych.

§. 129. Do interesów poruczonego przed rząd państwa zakresu działalność należą:

- a) obwieszczenie ustaw i rozporządzeń;
- b) ściąganie i odwożenie podatków bezpośrednich;
- c) spółdziałanie przy interesie konskrypcyjnym i zawiadowanie sprawami co do podwojdy, prowidowania i kwaterowania wojska;
- d) wystawianie poświadczeń rodzinnej przynależności dla członków gminy najciąg lat czterech i przedłużanie takowych;
- e) kontrola nad miarą i wagą;
- f) sprawozdanie namiestnikowi o wszelkich wypadkach, dla władzy państwa ważność mających.

§. 130. W ogólności winien magistrat wykonywać wszelkie czynności urzędowe, które mu są przez ustawy poruczone, lub późniejszymi rozporządzeniami przekazane, równie też wszelkie od namiestnika dochodzące go rozkazy i rozporządzenia w spra-

*Insbesondere.**a) Bezüglich des natürlichen Wirkungskreises.*

§. 127. Der Magistrat unter der Oberleitung des Podestà hat insbesondere bezüglich des natürlichen Wirkungskreises der Gemeinde:

- a) Alle an den Magistrat, an den Stadtrath und den Verwaltungs-Ausschuss gerichteten Eingaben entgegenzunehmen, und ihrer Erledigung zuzuführen;*
- b) die laufenden Geschäfte zu erledigen;*
- c) die städtischen Voranschläge und Rechnungen zu verfassen (§§. 82, 84 und 88);*
- d) die unmittelbare Verwaltung des Gemeinde-Vermögens und der Gemeinde-Angelegenheiten zu führen;*
- e) die gesammte Cassagebarung der Gemeinde sowohl bezüglich der Einnahmen als Ausgaben, dann die Wirksamkeit sämtlicher Gemeindeämter und Anstalten zu leiten und zu überwachen;*
- f) die der Gemeinde zustehende Localpolizei zu handhaben. Gegen Uebertretungen der diessfälligen Vorschriften kann er Geldbussen, welche in die Stadtcasse einzufließen haben, bis zum Betrage von fünfzig Gulden Conv. Münze androhen und verhängen, im Falle der Zahlungsunfähigkeit aber die Geldbusse in Haft bis zu zehn Tagen umwandeln;*
- g) Fremde, bei welchen die Erfordernisse des §. 13 eintreten, in den Gemeindeverband aufzunehmen;*
- h) der Stadtvertretung alle geforderten Nachweisungen und Gutachten zu liefern.*

b) Bezüglich des übertragenen Wirkungskreises.

§. 128. Der Magistrat hat unter der Oberleitung und Verantwortlichkeit des Podestà die Geschäfte des von der Staatsregierung der Gemeinde übertragenen Wirkungskreises zu besorgen.

Die Regierung kann jedoch dieselben, wenn sie es für nothwendig findet, ganz oder theilweise auch durch von ihr bestellte Beamte versehen lassen.

§. 129. Zu den Geschäften des von der Staatsregierung übertragenen Wirkungskreises gehören:

- a) die Kundmachung der Gesetze und Verordnungen;*
- b) die Einhebung und Abfuhr der directen Steuern;*
- c) die Mitwirkung bei dem Conscriptions-Geschäfte und die Besorgung der Angelegenheiten in Bezug auf die Vorspann, Verpflegung und Einquartierung des Militärs;*
- d) die Ausstellung von Heimathscheinen für Gemeindeglieder auf die Dauer von vier Jahren und die Verlängerung derselben;*
- e) Die Aufsicht auf Mass und Gewicht;*
- f) Berichterstattung an den Statthalter über alle Vorkommnisse, welche für die Staatsgewalt vom Interesse sind.*

§. 130. Ueberhaupt hat der Magistrat alle Amtshandlungen, welche ihm durch die Gesetze übertragen sind, oder durch spätere Verordnungen zugewiesen werden, so wie alle ihm vom Statthalter zukommenden Befehle und Anordnungen in Angelegenheiten des öffentlich

wach, publicznej służby dotyczących, a to ściśle i w sposób, przez ustawę lub władzę właściwą oznaczony.

Tok instancyj.

§. 131. W sprawach poruczonego zakresu działania dzieje się odwołanie do namiestnika.

Postanowienia przechodnie.

§. 132. Pierwsza, na podstawie niniejszej konstytucji powołana Rada miasta winna zająć się uorganizowaniem magistratu, jako bezzwłocznym rozpraw jego przedmiotem.

Dopóki organizacja ta nie jest uchwaloną, winien magistrat co do sprawowania jego interesów trzymać się istniejących dotychczas ustaw i rozporządzeń.

§. 133. Przy najpierwszych wyborach, po obwieszczeniu niniejszej konstytucji i na postawie tejże miejsce mających zafatwiać będzie obecna wielka i mała Rada gminy owe czynności urzędowe, które niniejszą konstytucją Radzie miasta i wydziałowi administracyjnemu są zostawione.

§. 134. Wnioski na zmiany w niniejszej konstytucji mogą być czynione przez Radę miasta, najpierw powołaną zwyczajną ustawodawstwa drogą.

W późniejszej następności potrzeba do uchwały o takich zmianach obecności najmniej trzech czwartych części wszystkich posłów, i przyzwolenia najmniej dwóch trzecich części obecnych.

§. 135. Dopóki nie jest ustanowiony porządek sprawowania interesów dla Rady miasta i wydziału administracyjnego, przestrzegać należy przepisów obecnie istniejących, o ile te z konstytucją niniejszą połączyć się dadzą.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 12. Kwietnia w roku tysiąc osiemset pięćdziesiątym, Naszego panowania w roku drugim.

Franciszek Józef.

F. Schwarzenberg. Krauss. Bach. Schmerling. Bruck. Thinnfeld. Thun. Kulmer.

Dienstes genau und in der durch das Gesetz oder die berufene Behörde bezeichneten Weise zu vollziehen.

Instanzenzug.

§. 131. In den Geschäften des übertragenen Wirkungskreises geht der Instanzenzug an den Statthalter.

Uebergangsbestimmungen.

§. 132. Der erste, auf Grundlage dieser Verfassung berufene Stadtrath hat die Organisation des Magistrates unverzüglich zum Gegenstande seiner Verhandlungen zu machen.

So lange diese Organisation nicht genehmigt ist, hat der Magistrat bezüglich seiner Geschäftsführung sich an die bisher geltenden Gesetze und Verordnungen zu halten.

§. 133. Bei den nach Kundmachung dieser Verfassung und auf Grundlage derselben zuerst stattfindenden Wahlen hat der gegenwärtige grosse und kleine Gemeinderath jene Amtshandlungen zu besorgen, welche in dieser Verfassung dem Stadtrathe und dem Verwaltungsausschusse vorbehalten sind.

§. 134. Abänderungen dieser Verfassung können vom Stadtrathe, welcher zuerst berufen wird, im gewöhnlichen Wege der Gesetzgebung beantragt werden.

In der Folge ist zu einem Beschlusse über solche Abänderungen die Gegenwart von mindestens drei Viertheilen aller Abgeordneten, und die Zustimmung von mindestens zwei Drittheilen der Anwesenden erforderlich.

§. 135. So lange die Geschäftsordnung für den Stadtrath und den Verwaltungsausschuss nicht festgestellt ist, sind die gegenwärtigen bestehenden Normen, so weit sie sich mit dieser Verfassung vereinigen lassen, zu beobachten.

So gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am zwölften April im Jahre Eintausend Achthundert Fünfzig, Unserer Reiche im Zweiten.

Franz Joseph.

**F. Schwarzenberg. Krauss. Bach. Schmerling. Bruck.
Thinnfeld. Thun. Kulmer.**

